

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

لسم کال، یو سلو دوولسمه کچه د ۱۳۹۵ کال د تلې میاشت

افغانی، زموږ هويت، وياړ او ځواک دی

د افغانستان بانک

واحد افغانستان، واحد پیسه!

د افغانی پولی واحد، زمونږ هویت، ځواک او ویاړ دی!

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور و داکتر جهانتاب ولیزار

سردیر: شفیق الله بارز

مدیر مسوول: یم عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بابانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسوول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.dab.gov.af

شماره ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې گڼې مطالب

سرمقاله

د پیسو د نړیوال صندوق په کلني غونډه کې د افغانستان...

کنفرانس بروکسل و تعهد بیشتر از ۱۵ میلیارد دالر...

میثاق شهروندی، گام دیگری برای بهبود اقتصاد شهر...

د راغوږېدلي او پرمختللي اقتصادونه، اقتصادي وضعیت

دسترسى به وجوه مالی؛ ایجاد فرصتهای جدید برای رشد...

مختصری پیرامون پروژه یک کمر بند، یک جاده

نړیوال بانک له افغانستان څخه په اوږد مهاله ملاتړ...

صلح و امنیت زمینه ساز اقتصاد پویا

کاروباري دوران ته یوه لنډه کتنه

د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د خراسان...

د نړۍ اقتصادي خبرونه

مروری بر اقتصاد کشورهای جی هشت (G8)

د افغانستان ختیځ ولایتونه، پانگې اچونې لپاره مناسب...

تاریخچه و چگونگی فعالیت بازار فارکس

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د نړيوالې ټولنې مالي مرستې کولای شي د هېواد اقتصادي وضعیت ښه کړي. نړيوالې ټولنې د بروکسل په کنفرانس کې چې د افغانستان د بيا رغونې لپاره د مالي مرستو په موخه جوړ شوی ؤ، له افغانستان سره د څه باندې ۱۵ ميليارده ډالرو په ارزښت د مالي مرستو ژمنه وکړه چې هر کال به ۳.۵ ميليارده ډالره د راتلونکو څلورو کلونو په اوږدو کې افغانستان ته ورکول کيږي.

د افغانستان اقتصاد له ۱۳۸۱ کال څخه مخکې د انزوا په حالت کې ؤ، خو د موقتې ادارې، انتقالي حکومت او د ټولټاکنو له جوړېدو او د افغانستان د اسلامي جمهوريت له تاسيسېدو وروسته؛ نړيوالې ټولنې افغانستان يوازې پرې نښود او په بېلابېلو سکتورونو کې يې مالي مرستې وکړې خو دا هېواد وکولای شي خپل کړکيچ خپلې اقتصاد د بيا لپاره جوړ او اقتصادي څرخونه په ګردښت راولي چې يقيناً دې مرستو د هېواد په اقتصادي وده کې خپل رول لوبولی دی. افغانستان په دې مرستو سره وکولای شول چې د هېواد اقتصادي سکتورونه له کړکيچن حالت څخه د يوه ځلانده اقتصاد په لور روان کړي چې تر اوسه پورې ډېری پرمختګونه په بېلابېلو برخو لکه کرنه، خدمتونه او صنعت په برخو کې تجربه کوي چې دې ټولو د نړيوالې ټولنې د مالي مرستو ترڅنګ د هېواد په اقتصادي وده کې خپل ارزښتناکه او فعاله ونډه درلودلې ده.

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت په پام کې لري خو د نړيوالې ټولنې د مالي مرستو په سمې کارونې سره، خپل عايداتي لارې او سرچينې پراخه کړي او له خپلو عايداتي سرچينې څخه عادي او پرمختيايي بودجه تأمين کړي چې کولای شو د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په ټولو ادارو کې د مالي او اداري فساد پر وړاندې مبارزه، د دولت د عوايدو د راټولولو متمرکز کيدل، د برېښنا د بندونو جوړېدل، د نړۍ له نورو هېوادونو سره د ترانزيت پراختيا، د سوداګريزو توکو د تلو او راتلو لپاره د حلقوي لارو جوړېدل، د سيمې او نړۍ له هېوادونو سره د نښليدو په موخه د ريل پټلۍ جوړېدل، د سويلي آسيا هېوادونو ته د افغانستان له لارې د منځني آسيا د هېوادونو د برېښنا ترانزيت، د بېلابېلو بندرونو له لارې نورو هېوادونو سره د سوداګرۍ پراختيا او داسې نورې يې ښې بيلګې وګڼو.

د نړيوالې ټولنې د مالي مرستو سمه کارونه او د هېواد په بېخبنستيزو پروژو کې د هغه پانګونه کولای شي د هېواد اقتصاد پياوړی او د نړيوالې ټولنې د مالي مرستو له اتکاء

وژغوري. □

د پیسو د نړیوال صندوق په کلنۍ غونډه کې د افغانستان بانک د لوی رئیس د ګډون راپور

پيسو د نړيوال صندوق په ګډه عمومي غونډه، د پيسو د نړيوال صندوق د رئيسه پلاوي په کلنۍ غونډه او په نورو اړوندو غونډو کې د افغانستان په استازيتوب ګډون وکړ. دا غونډه چې د ټولې نړۍ د هېوادونو د

غړو هېوادونو د مالي او بانکي چارواکو په ګډون جوړې شوې وې. د افغانستان بانک لوی رئیس او د پيسو د نړيوال صندوق د رئيسه پلاوي د بورډ غړي (Board of Governors) ښاغلي خليل صديق د نړيوال بانک او د

پيسو د نړيوال صندوق کلنۍ غونډه او د دې غونډې په اوږدو کې نورې غونډې د اکتوبر له ۲ نېټې څخه تر ۹ نېټې پورې د واشنگټن ښار د پيسو د نړيوال صندوق او نړيوال بانک په مقر کې د مرکزي بانکونو د رئيسانو او د هغه د

همدا ډول د افغانستان بانک لوی رئیس د سارک د غړو هېوادونو د مرکزي بانکونو د رئیسانو په غونډه کې ګډون وکړ، په دې غونډه کې د سارک د غړو هېوادونو د اقتصادي بدلونونو وروستی وضعیت تر بحث لاندې ونيول شو.

د دې غونډو ترڅنګ، د افغانستان بانک لوی رئیس د پیسو د نړیوال صندوق، نړیوال بانک او د سترو نړیوالو بانکونو د یو شمېر ډیپارټمنټونو له مسئولینو سره دوه اړخیزه لیدنې وکړې او د یو شمېر موضوعګانو په اړه او د همکاریو د ټینګښت او پیاوړتیا په برخو کې یې نظرونه سره شریک کړل.

ښاغلي خلیل صدیق د منځني او مرکزي آسیا د هېوادونو د مرکزي بانکونو د رئیسانو د بورډ د غونډې سربېره په څو عالي کچه کنفرانسونو کې چې د کلني غونډې په اوږدو کې جوړ شوي و، هم ګډون درلوده. ■

رئیس ښاغلي مسعود احمد او د امریکې د متحدو ایالاتو د خزاندارۍ وزارت له چارواکو سره لیدنې وکړې.

په دې لیدنو کې د افغانستان او د پیسو د نړیوال صندوق ترمنځ د ګډ اقتصادي پروګرام د پرمختګ وضعیت تر بحث او څېړنې لاندې ونيول شو؛ افغانستان په ګډ پروګرام کې د درج شویو ژمنو د تطبیق په اړه په خپل جدیت باندې ټینګار وکړ او د پیسو د نړیوال صندوق چارواکو هم د دې ژمنو د پلي کیدو په برخه کې د افغانستان هڅې وستایلې.

د افغانستان بانک لوی رئیس د امریکا د خزاندارۍ وزارت او مرکزي بانک له چارواکو سره په لیدنه کې د پیسو د وینځلو او د تروریزم د تمویل پر وړاندې د مبارزې په برخه کې د افغانستان لاسته راوړنې تشریح کړې او د دې دواړو ادارو رول یې له نورو نړیوالو بانکونو سره د افغانستان د بانکي نظام د اړیکو او بانکي معاملو د پراختیا په برخه کې اغیزناک وبله.

مالي او بانکي چارواکو او د نړۍ د مالي او اقتصادي چارو د سترو متخصصینو تر ټولو لویه غونډه ده، په کې د نړۍ عمومي اقتصادي او مالي وضعیت او د پرمختللو، غوړیدا په حال، پرمختګ په حال او لږ پرمختګ درلودونکو هېوادونو د پولي او مالي سیاستونو د سیاست جوړونې بدلونونه تر بحث او څېړنې لاندې ونيول شول.

د پیسو د نړیوال صندوق د رئیس په پلاوي په غونډه کې د پیسو د نړیوال صندوق د مالي وضعیت راپور تر بحث او څېړنې لاندې د نیولو تر څنګ تصویب شو.

د دې غونډو په اوږدو کې د افغانستان پلاوي چې د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق او د افغانستان د مالې وزیر ښاغلي اکلیل حکیمي او ورسره پلاوی رانغاړي، د پیسو د نړیوال صندوق له مرستیال ښاغلي فروساوا، د افغانستان په چارو کې د منځنۍ آسیا او مرکزي آسیا له

Brussels Conference on
AFGHANISTAN

4-5 October 2016

PARTNERSHIP FOR PROSPERITY AND PEACE

کنفرانس بروکسل و تعهد بیشتر از ۱۵ میلیارد دالر کمک مالی برای افغانستان

کشورهای شرکت کننده در کنفرانس بروکسل سالانه بیش از ۳.۵ میلیارد دالر وعده کمک به افغانستان کرده اند که این کمک ها طی چهار سال آینده برای بازسازی افغانستان پرداخت می شود و مجموع این کمک ها بیشتر از ۱۵ میلیارد دالر است.

به ادامه کنفرانس های توکیو و لندن در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۴ میلادی، کنفرانس بین المللی بروکسل به تاریخ ۴ و ۵ اکتوبر ۲۰۱۶ به میزبانی مشترک افغانستان و اتحادیه اروپا تدویر یافت.

این کنفرانس با اشتراک نمایندگان ۷۵ کشور و ۳۰ سازمان و نهاد بین المللی به شمول بانکي مون سرنمنشي سازمان ملل متحد برای جلب کمک های مالی بین المللی از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰ در راستای تقویت حکومتداری و توسعه اقتصادی افغانستان در بروکسل تدویر یافته بود.

این کنفرانس با سخنرانی جلالتماب محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری اسلامی افغانستان آغاز شد. رئیس جمهور غنی در آغاز این کنفرانس ضمن صحبت روی دستاورد های دولت در قسمت ارزش های دموکراسی و حقوق بشر کمک های

جامعه جهانی طی سال های گذشته و فعالیت های زنان طی حدود پانزده سال گذشته در افغانستان افزود که فقر چالش مداوم است و حدود ۳۹ درصد مردم ما تحت خط فقر قرار دارند.

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در ادامه سخنانش علاوه نمود که من از تعهدات جدید و سخاوتمندانه شما به نمایندگی از مردم فقیر افغانستان ابراز سپاس می کنم و ما در راستای کاهش فقر و از بین بردن آن تلاش های خستگی ناپذیر انجام می دهیم.

محترم رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان گفت که این نشست رهبران نمایانگر آنست که جهان برای تأمین آینده مصون شهروندان افغانستان متعهد است و هرگز تحت شعاع تبلیغات دشمن، قرار نمی گیرد. دشمنان آزادی، می توانند جریان خبر را متأثر سازند، اما اراده ما را خدشه دار و از عزم ما کاسته نمی توانند و یا توجه ما را برای ساختن یک دولت قوی، دسترسی به مارکیت ها و نهاد های اجتماعی که هر ملت آزاد و دارای استقلال به آن نیازمند است، منحرف ساخته نمی توانند.

رئیس جمهور اسلامی افغانستان در ادامه سخنرانی خویش به طور موجز از سرمایه گذاری ها روی بعضی از پروژه ها نیز یادآوری نموده گفت که در سه ماه گذشته، ما تعهد سرمایه گذاری بخش خصوصی در افغانستان را به ارزش یک اعشاریه یک میلیارد دالر بدست آوردیم؛ سرمایه گذاری کمپنی ترکی به هزینه دو صد میلیون دالر در بند کجکی ولایت هلمند که صد میگاوات برق را تولید می نماید، نیز موضوع خرسندکننده است؛ برای نخستین بار در چهل سال گذشته، ما دو بند برق را به پایه اکمال رسانیده ایم که می تواند ۶۰ میگاوات برق را تولید کنند و ۶۵۰ میلیون متر مکعب آب را ذخیره نمایند؛ در سه سال آینده ما بندهای بیشتری را اعمار خواهیم کرد تا تقریباً ۲۶ میلیارد متر مکعب آب را برای آبیاری و تولید برق مهار سازیم که در ۲۵۰ سال گذشته بی سابقه بوده است؛ رسیدن اولین محموله های تجارتی قطار آهن از چین به افغانستان و توافق برای ایجاد یک دهلیز هوایی با هندوستان برای صادرات و واردات کالاهای با ارزش زیاد به حجم کم، نوید دهنده گسترش همکاری های

منطقوی است؛ در همین حال افتتاح پروگرام میثاق شهروندی که قرار است برای در ماه جنوری برای ۱۲ هزار ده و قصبه کشور، خدمات صحتی اولیه، معارف، برق رسانی و آب آشامیدنی صحتی را فراهم سازد، نوید دیگری است. رئیس جمهور کشور در اخیر سخنانش گفت که ما به دست دوستی نیاز داریم تا باور داشته باشیم که به رنج چهل ساله یک ملت با عزت که هیچگاه علیه هیچ یک از همسایه‌های خود تهدیدی را متوجه نساخته و کمک و همکاری جامعه بین المللی را استقبال نموده است، نقطه پایان بگذاریم.

جلالت‌ماب داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرائیه جمهوری اسلامی افغانستان در مراسم اختتامیه کنفرانس بروکسل از تعهد جامعه جهانی در مورد کمک به اقتصاد افغانستان قدردانی نموده و تأکید کرد، تعهداتی که در گذشته و آینده در مورد افغانستان از سوی سایر کشورها صورت گرفته و می‌گیرد، دل گرم کننده است و این کمک‌ها پیام شفاف امید و حمایت را به مردم این کشور می‌رساند.

به باور رئیس اجرائیه کشور، جهان در حالی در کنار افغانستان ایستاده که تهدیدات امنیتی، مشکلات اقتصادی، چالش‌های سیاسی و منطقه‌یی در این کشور در حال افزایش است.

در این کنفرانس، ایالات متحده امریکا اعلام نمود که سالانه مبلغ ۳ میلیارد دالر در چهار سال آینده، برای توسعه افغانستان

در نظر گرفته است. این کمک ۳ میلیارد دالری می‌تواند وابسته به پیشرفت افغانستان در انجام اصلاحات، از جمله مبارزه با فساد اداری باشد.

خانم فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در نشست خبری مشترک با رئیس جمهور اشرف غنی کنفرانس بروکسل را موفقانه عنوان کرد و افزود که اتحادیه اروپا بزرگ‌ترین کمک کننده افغانستان در سال‌های پیشرو است، از جمله میزان کمک‌ها ۵،۶ میلیارد دالر آن تنها از سوی اتحادیه اروپا و کشورهای عضو و وعده داده شده است.

هیات افغانستان در این نشست چند سند مهم در رابطه با استراتژی ملی خود کفایی، توسعه ملی زیربناها، توانمند سازی زنان افغانستان، توسعه شهری و میثاق شهروندی و سند پاسخ دهی متقابل افغانستان و جهان را ارائه کردند.

در اینجا از میزان کمک‌های وعده داده شده جامعه جهانی به طور مختصر یادآوری می‌نمائیم:

قرار است، آلمان در چهار سال آینده ۱،۷ میلیارد دالر به افغانستان کمک کند.

بریتانیا هم در هفته گذشته کمک یک میلیارد دالری خود را به افغانستان اعلام کرده بود. در روزهای گذشته هند هم اعلام کرد که در چهار سال آینده ۱ میلیارد دالر به افغانستان کمک خواهد کرد.

پاکستان با ارائه ۵۰۰ میلیون دالر کمک مالی همراه با در اختیار گذاشتن سه هزار بورسیه تحصیلی در جریان چهار

سال آینده متعهد شده است. جاپان ۵۰۰ میلیون دالر کمک به پناهندگان و بیجا شدگان داخلی در کنار نزدیک به ۴۰۰ میلیون دالر دیگر برای توسعه در افغانستان تعهد کرد. ترکیه هم وعده سپرده است که تا سال ۲۰۲۰ به افغانستان ۶۰۰ میلیون دالر کمک کند. عربستان سعودی ۱۰۰ میلیون دالر به افغانستان کمک خواهد کرد و همینطور ناروی سالانه ۸۷ میلیون دالر به افغانستان کمک خواهد کرد. □

بایانی
منابع

tvnews.af/fa/news/Afghanistan

www.afghanpaper.com

www.bbc.com/persian/afghanistan

www.mehrnews.com

www.bokhdinews.af

www.avapress.com

www.dw.com/fa-af

میثاق شهروندی، گام دیگری برای بهبود اقتصاد شهرها و روستاها

فوق الذکر با ارائه خدمات اساسی مانند خدمات صحتی، تعلیم و تربیه، مدیریت درست آب، تهیه آب آشامیدنی، آبیاری و کنترل سیلاب ها، برق ابتدایی، دسترسی به سرک، زیربنای زراعتی و سایر خدمات ضروری که در انکشاف شهرها و روستاها ضروری می باشد، تشکیل می دهد.

میثاق شهروندی میتواند از طریق شوراهای انکشافی محلات، پروژه های انکشافی دست داشته مردم را در روستاها و شهرها پلان گذاری، مدیریت و تطبیق نماید که در صورت تطبیق برنامه های میثاق

این روند را به شکل وسیعتر دنبال خواهد کرد. این برنامه نه تنها در روستاها بلکه در شهرها نیز عملی خواهد شد که در برگیرنده تمام شهرها و روستاهای کشور بوده و در سطوح مختلف به کاهش فقر تمرکز خواهد کرد.

میثاق شهروندی یک قرارداد دو طرفه بین دولت و مردم می باشد که یک طرف آن وزارت های انکشاف دهات، مالیه، معارف، صحت عامه، زراعت و مالداري و ریاست مستقل ارگان های محل بوده و طرف دیگر آن ساکنین شهرها و روستاها قرار دارند. در میثاق شهروندی ارگان های

توسعه شهرها و روستاها یکی از اهداف اساسی دولت جمهوری اسلامی افغانستان بشمار میرود. طی بیش تر از یک دهه گذشته پروژه های مختلف با بررسی های متفاوت توانستند تا وضعیت اقتصادی روستاها را مشاهده کرده و کمک های همه جانبه را در همه بخش های حیاتی که به شکلی از اشکال در بهبود اقتصاد کشور ممد واقع میشوند، عرضه نمایند. پروگرام همبستگی ملی که بیش از یک دهه گذشته در بخش های مختلف روستایی فعالیت کرده از جمله این پروژه هاست که اکنون به عوض آن برنامه میثاق شهروندی

شهروندی در شهرها و روستاها فرهنگ دولت داری به فرهنگ خدمتگذاری مبدل خواهد شد.

میثاق شهروندی که وظیفه اصلی آن را دسترسی مردم به خدمات اساسی و کاهش فقر تشکیل میدهد، در شهرها و روستاها بطور یکسان تطبیق گردیده و در جریان سال های آینده تمام روستاهای کشور را تحت پوشش قرار خواهد داد و محروم ترین روستاها در صدر جدول فعالیت این نهاد قرار خواهند داشت.

خدمات میثاق شهروندی در جریان ده سال آینده طی سه مرحله به شکل سریع و همه جانبه در سراسر کشور تطبیق می شود و هزینه این برنامه، بیشتر از یک میلیارد دالر را احتوا خواهد کرد. خدمات میثاق شهروندی در مرحله اول از سال ۲۰۱۶ - ۲۰۲۰ در مجموع ۳/۱ حصه افغانستان در ۱۲۰۰۰ هزار قریه و ۱۱۷ ولسوالی با مشوره همه جانبه والیان و سایر مقامات مسئول تطبیق می گردد.

در مرحله دوم از سال ۲۰۲۰ - ۲۰۲۳ در مجموع، ۱۲۰۰۰ قریه تحت پوشش میثاق شهروندی قرار خواهد گرفت و این نهاد در مرحله سوم از سال های ۲۰۲۴ - ۲۰۲۶ بشمول مرحله اول و دوم در مجموع ۳۶ هزار قریه تحت پوشش قرار می گیرد. در این سیستم، شوراها و انکشافی قریه به نهاد ویژه و شفاف انکشافی در روستاها مبدل شده و در این برنامه نقش والیان، ولسوالان، شاروالی ها، عموم مردم و شورا

های انکشافی قریه ها برجسته تر می باشد. در این اواخر از این طریق، برنامه کاربایی در ۹۷ ولسوالی در ۱۹ ولایت راه اندازی شده است که برای ۲۹۵ هزار نفر فرصت کاری کوتاه مدت ایجاد می شود.

برنامه میثاق شهروندی منابع اقتصادی روستاها را تقویه می نماید که این هدف در سرخط فعالیت شان قرار دارد، یقیناً با تطبیق پلان این پروژه از مهاجرت جوانان به خارج از کشور جلوگیری بعمل می آید و همچنان زمینه رفاه همگانی مساعد خواهد شد.

در نشست بروکسل ۴-۵ اکتوبر ۲۰۱۶ کشورهای اروپایی به ویژه آلمان تصمیم گرفت تا بخاطر جلوگیری از سیل مهاجرت ها و تأمین معیشت باز گشت کنندگان پروژه میثاق شهروندی را با حمایت مالی تقویت نماید. اگر در اقتصاد روستاها بیشتر توجه صورت گیرد، یقیناً که اقتصاد روستا ها به شکل روز افزون قویتر شده و زمینه کار برای جوانان مساعد می گردد که در نتیجه آن از مهاجرت های جوانان و روستا نشینان به سمت شهرها و خارج از کشور جلوگیری بعمل آمده و اقتصاد شهر نشینان نیز بهبود خواهد یافت.

در برنامه میثاق شهروندی برای مهاجرینی که از کشورهای خارجی عودت می نمایند، نیز شورا های انکشافی ایجاد می گردد تا خدمات اساسی را برای عودت کنندگان عرضه نماید. در همین حال

حضور پر رنگ زنان در میثاق شهروندی نیز مدنظر بوده و حدوداً ۵۰ درصد سهم این پروژه برای خانم ها اختصاص یافته که این امر در قسمت توانمندسازی اقتصادی زنان نیز کمک خواهد کرد.

در این برنامه توجه بیشتر بالای " کستر سازی" صورت گرفته و روی پروژه های کار صورت خواهد گرفت که بر اساس تحلیل اقتصادی بازدهی خوب اقتصادی و تأثیرات فوق العاده اقتصادی داشته باشد. در برنامه فوق تضمین و رعایت شفافیت، برجسته بوده به مردم و شورا های انکشافی قریه ها صلاحیت بیشتر داده شده است. طرح میکانیزم نظارتی و گزارش دهی از مهم ترین اصل میثاق شهروندی بشمار می رود، بدین منظور جهت شفافیت بیشتر قرار است در تمام شورا های انکشافی قریه ها انتخابات جدید برگزار گردد و مسئولین به خواست مردم انتخاب شوند. □

عبدالحفیظ شاهین
منابع:

<http://www.presidentt.gov.af>

<http://www.mrrd.gov.af>

/ نوشته: اکبر رستمی سخنگوی وزارت
احیا و انکشاف دهات / تاریخ نشر /
8am.af/

سه شنبه ۶ میزان ۱۳۹۵

د راغورېدلي او پر مختلي هیوادونه، اقتصادي وضعیت

د ۲۰۱۴ کال په اوږدو کې د نړۍ اقتصاد په معتدله توګه وده موندلې ده، خو د کورني ناخالصه تولیداتو د ودې نرخ بیا د کړکېچ د مخکې کېچ په پرتله په ډېری اقتصادونو کې لږه وه. داسې اټکل کېده چې د نړۍ ناخالصه تولیدات (WGP) به د ۲۰۱۴ کال په اوږدو کې ۲.۶ سلنه وده وکړي چې د تېر کال په پرتله ۰.۱ سلنیزه وده ښکاره کوي، خو د ۲.۹ سلنه وړاندې ویل شوې ودې په پرتله لږه ده.

د پرمختللو اقتصادونو د ودې نرخ په ۲۰۱۴ کال کې ۱.۶ سلنه اټکل شوی ؤ چې د تېر کال په پرتله ۰.۴ سلنه وده ښکاره کوي. د نړۍ تر ټولو ستر اقتصاد د کال په لومړۍ ربعه کې کمزوره اقتصادي وده درلوده چې اصلي لامل یې د ژمي بده هوا ښودل شوی دی، خو په دوهمه ربعه کې یې د پام وړ پرمختګ کړی چې کچه یې ۴.۶ سلنه ثبت شوې ده. په پایله کې دې اقتصاد د ۲۰۱۴ کال په وروستیو کې ۲ سلنه (کال په کال) وده ومونده.

د جاپان اقتصاد د ۲۰۱۴ کال د لومړي ربعي له پیاوړي ودې څخه په راتلونکو دوو پرله پسې ربعو کې له تخنیکي رکود سره مخ شو. لوړه مصرفي مالیه چې خصوصي مصرف یې تر فشار لاندې راوستی دی، د انقباضي ودې اصلي لامل ګڼل کېږي. په ۲۰۱۴ کال کې د دې هېواد کلنی اقتصادي وده ۰.۴ سلنه اټکل شوې ده.

په ۲۰۱۴ کال کې د کاناډا او استرالیا اقتصادي وده په ترتیب سره ۲.۳ سلنه او ۳ سلنه اټکل شوې ده، حال دا چې د فرانسې په ۲۰۱۴ کال په اوږدو کې د نړۍ اقتصاد په معتدله توګه وده موندلې ده، خو د کورني ناخالصه تولیداتو د ودې نرخ بیا د کړکېچ د مخکې کېچ په پرتله په ډېری اقتصادونو کې لږه وه. داسې اټکل کېده چې د نړۍ ناخالصه تولیدات (WGP) به د ۲۰۱۴ کال په اوږدو کې ۲.۶ سلنه وده وکړي چې د تېر کال په پرتله ۰.۱ سلنیزه وده ښکاره کوي، خو د ۲.۹ سلنه وړاندې ویل شوې ودې په پرتله لږه ده.

د ختیځ آسیا پیاوړي اقتصادي کړنې چې په ۲۰۱۴ کال کې یې ۶.۱ سلنه وده درلوده، د نړۍ د چټکه وده موندونکي سیمې په توګه ثابت شوی دی، حال دا چې د لویدیځ آسیا اقتصادي وده د نفتو د بېي د کمېدو او په منځني ختیځ کې د وسله والې جګړې له امله شاته پاتې دی. په ۲۰۱۴ کال کې د لویدیځ آسیا د اقتصادي ودې نرخ ۲.۹ سلنه اټکل شوی دی چې د تېر کال د ۴ سلنې ثبت شوي نرخ څخه ټیټوالی ښکاره کوي.

په انتقالي اقتصادونو کې اقتصادي پرمختګ په سیمه کې د جیوپولیتیک تشنج له کبله کمزوره شوی دی. د روسیې اقتصاد د اکراین د کړکېچ په سر د لګیدلي بندیزونو له کبله وروسته پاتې دی. د ګډو ګټو د خپلواکه هېوادونو کوچني اقتصادونه د پانګې د لږې بهیدنې او دې هېوادونو ته په بهر کې د مېشته وګړو د پیسو د کمې لیرنې له امله شاته پاتې شوي دي.

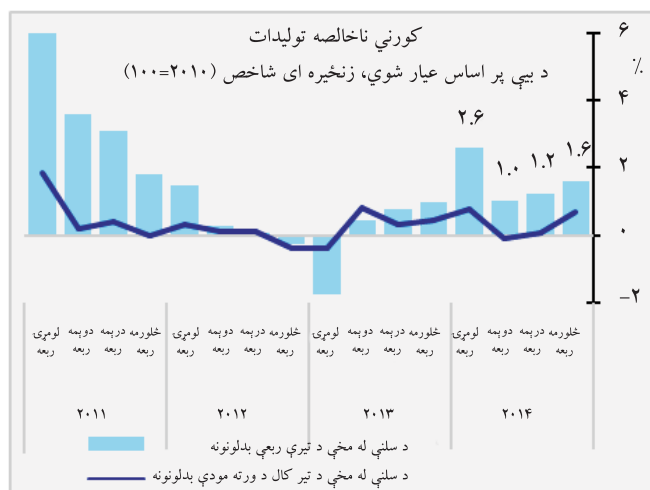
۱. راغورېدلي اقتصادونه

په ۲۰۱۴ کال کې د راغورېدونکي او انتقالي (د بدلون په حال کې) اقتصادونو وده متفاوته وه. ځیني هېوادونه د جیوپولیتیک او سیاسي تشنج تر څنګ د تشکیلاتي نابرابریو، بیخ بنسټیزه تنګوالي او د لوی اقتصاد د نااغبزناکه مدیریت په شان له بیلابیلو ننگونو

سره مخ شوي دي.

د يوې ډلې په توګه د هېوادونو وده ۴.۳ سلنه اټکل شوې ده چې تمه کېږي په راتلونکو دوو کلونو کې لا وده وکړي، حال دا چې د انتقالي اقتصادونو وده د راتلونکي کال لپاره ۰.۸ سلنه اټکل شوې ده.

د نړۍ سخت مالي شرايط، د راغورځېدونکي اقتصادونو د کمزوره کېدو خطر، جيوپوليتيک تشنج او د ايبولا د ناروغۍ خپرېدل پر سيمه ايز او نړيوال اقتصادي ودې باندې منفي اغېزې درلودلې شي.

سرچينه: سوداګريز اقتصاد/د اقتصادي تحليل اداره

۱.۱ د چين اقتصاد

د چين کورني ناخالصه توليدات په ۲۰۱۴ کال کې ۶۳،۶۴۶.۳ ميليارده يوان ته رسېږي چې د تېر کال راهيسې ۷.۴ سلنه وده يعنې په تېرو ۲۴ کلونو کې تر ټولو ټيټه وده ښکاره کوي.

د کال په منځ، په دوهمه ربعه کې يې تر ټولو لوړه وده ۷.۵ سلنه (کال په کال) ثبت کړې ده، حال دا چې په درېيمه او څلورمه ربعه کې يې تر ټولو ټيټه وده درلوده چې په دواړو دورو کې په ترتيب سره ۷.۳ سلنه وده ښکاره کوي.

د دې ودې اصلي لاملونه کرنيزو محصولات، صنعتي توليدات او

د بازار پلورنې په ګوته شوي دي چې د کلني اسمي نرخ په اساس په ترتيب سره ۰.۹ سلنه، ۸.۳ سلنه او ۱۲ سلنه وده موندلې ده. د ثابتې شتمنۍ په پانګونې او په صادراتو او وارداتو کې کموالی د کمزوره ودې ستر لاملونه ګڼل کېږي.

۲.۱ د روسيې اقتصاد

د اروپايي بنديزونو او د نفتو د ټيټو بيو په پايله کې د نړۍ ستر انرژي صادرونکی اقتصاد په ۲۰۱۴ کال کې ۰.۷ سلنه وده موندلې چې د تېر کال د ودې په وړاندې لږه ده.

۳.۱ د هند اقتصاد

په ۲۰۱۴ کال کې د ۷.۵ سلنې ودې په درلودلو سره د هند اقتصاد په ورته دوره کې د چين له اقتصادي ودې څخه هم مخکېنه دی. د ملي عوايدو د پرمختللي اټکل له مخې چې د ۲۰۱۵ کال د فبرورۍ مياشتې په ۹ نېټه خپور شوی دی، تمه کېږي چې د هند حقيقي کورني ناخالصه توليدات به ۱۰۶.۵۷ تريليون هندي روپۍ ترلاسه کړي. د کورني ناخالصه توليداتو وروستۍ اټکل د لومړي اټکل د ۷.۴ تريليون هندي روپۍ څخه زيات ؤ. د دې ودې ستر لاملونه د مالي سکتور، د غير منقوله ملکيتونو د معاملو او نور سکتورونه ګڼل کېږي چې له ۷ سلنې زياته وده يې ثبت کړې ده؛ ورپسې توليدي او ودانيزې برخې چې په ترتيب سره ۶.۸ سلنه او ۴.۵ سلنه وده کړې، په دې ودې کې مهمه ځای درلود.

۴.۱ د ترکيې اقتصاد

د ترکيې اقتصاد په ۲۰۱۴ کال کې ۲.۹ سلنه وده کړې ده چې ارزښت يې ۱۲۶.۷۰ ميليارده لېرې ته رسېږي. د دې ودې عمده لاملونه حکومتي نهايي لګښتونه، کورني نهايي لګښتونه او د ناخالصه ثابته پانګې جوړول دي. په ۲۰۱۴ کال کې حکومتي لګښتونه ۴.۶ سلنه زيات شوي، ورپسې کورني لګښتونه او بيا د ناخالصه ثابته پانګې جوړول ځای لري.

۲. پرمختللي اقتصادونه

۲.۱ د متحدو ایالتونو اقتصاد

د امریکې د متحدو ایالتونو د حقيقي کورنۍ ناخالصه توليداتو کلنی نرخ په ۲۰۱۴ کال کې ۲.۴ سلنې ته زیات شوی دی، چې د تېرو دوو کلونو په پرتله په ترتیب سره ۰.۲ او ۰.۱ سلنیزه زیاتوالی ښکاره کوي.

د کورني ناخالصه توليداتو د ودې عمده لاملونه د شخصي استهلاکي لگښتونه، غیر استوګنځۍ ثابته پانګونه، صادرات او د داخلي او ایالتي حکومتونو لگښتونه ګڼل کېږي.

۲.۲ د جرمني اقتصاد

په ۲۰۱۴ کال کې د جرمني اقتصادي فعالیت ثابت پاتې شوی چې کورني ناخالصه توليداتو یې ۱.۶ سلنه وده ثبت کړې ده چې دا وده د تېر کال او د تېرې لسيزې د ۱.۲ سلنې د کلني اوسط نرخ په پرتله لوړوالي ښکاره کوي.

نښاني استهلاکي لگښتونه د دې ودې اصلي لامل دي. نور لاملونه یې د پانګې رغونه، سوداګري او تولید ګڼل کېږي.

۲.۳ د بریتانیا اقتصاد

په ۲۰۱۴ کال کې بریتانیې د کورني ناخالصه توليدات مثبت وده ثبت کړې ده چې ارزښت یې ۱۶۹۸ میلیارد پاونډ ته رسېږي. د دویم اټکل له مخې چې د دې هېواد د ملي احصائیې ادارې لخوا د ۲۰۱۵ کال د فبرورۍ میاشتې په ۲۶ نېټه خپور شوی ؤ، د بریتانیې اقتصاد د تېر کال د ۱.۳ سلنې په پرتله ۲.۶ سلنه وده کړې ده. د کورني ناخالصه توليداتو وده بیا د لومړي اټکل سره چې د ۲۰۱۵ کال د جنورۍ په ۲۷ نېټه خپور شوی ؤ، هېڅ توپیر نه ښکاره کوي.

۲.۴ د فرانسې اقتصاد

د فرانسې اقتصاد د ۲۰۱۴ کال په لومړي نیمایي کې تر ټکنۍ ودې وروسته په دویمه نیمایي کې بېرته رغېدنه پیل کړه. په ۲۰۱۴ کال کې د فرانسې اقتصاد تېر کال ته ورته ۰.۴ سلنه

مثبه وده درلوده. د ۲۰۱۴ کال په اوږدو کې د فرانسې اقتصاد مختلط فعالیت درلودلی دی. په لومړي ربعه کې له رکود او په دویمه ربعه کې له انقباضي وضعیت وروسته د فرانسې اقتصاد په درېیمه ربعه کې د ۰.۳ سلنې ودې په درلودلو سره صعودي بهیر درلودلی دی او په وروستي ربعه کې یې بیا نسبتاً لږه ۰.۱ سلنه وده درلوده.

۲.۵ د جاپان اقتصاد

د جاپان اقتصاد د ۲۰۱۴ کال په څلورمه ربعه کې د ۲.۲ سلنه کلني نرخ په ثبتولو سره له رکود څخه وتلی دی. د لومړنيو شمېرو له مخې، د جاپان کورني ناخالصه توليدات د دوو پرله پسې ربعو له انقباضي ودې وروسته ۰.۶ سلنه (کال په کال) وده موندلې ده. په ټولیزې ودې کې د بهرنۍ تقاضا ونډه ۰.۲ سلنه وه، حال دا چې د خصوصي لگښت ونډه ۰.۳ سلنې ته رسېږي. د جاپان اقتصاد په ۲۰۱۴ کال کې پر خرڅلاو باندې د ماليې لګولو له امله چې خصوصي لگښت یې کم کړی و، له تخنیکي رکود سره مخ شو.

۲.۶ د ایټالې اقتصاد

د ایټالې اقتصاد د ۲۰۱۲ کال راپدېخوا انقباضي حالت لري. د ۲۰۱۴ کال په څلورمه ربعه کې د ایټالېې کورني ناخالصه توليدات د تېر کال د ورته دورې په پرتله ۰.۵ سلنه کم شوي دي. د کورني ناخالصه توليداتو د کمېدو اصلي عوامل ټرانسپورتي تجهیزات، بیا رغونې او د ناخالصه ثابته پانګې رغونه دي. □

سرچینه: کلنی بولټن، ۱۳۹۳ مالي کال (د ۲۰۱۵ جنوري)

دسترسی به وجوه مالی؛ ایجاد فرصتهای جدید برای رشد و توسعه اقتصادی

ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول به مؤسسات مالی کوچک، صنعت کاران و مؤسسات انکشاف صنایع دستی در ولایت بلخ، شهر مزار شریف به تاریخ ۱۴ میزان سال ۱۳۹۵ در سالون کنفرانس های زون ساحوی د افغانستان بانک در مزار شریف برگزار گردید. هدف از برگزاری این ورکشاپ بلند بردن آگاهی ادارات مربوط در مورد چگونگی استفاده از سیستم های متذکره فراهم آوری تسهیلات به منظور افزایش دسترسی به وجوه مالی در ولایت بلخ می باشد.

محترم الحاج عطا خان اورتاق، آمر ساحوی زون شمال حین صحبت در این ورکشاپ، از برگزاری چنین برنامه ها قدردانی نموده و توضیحات لازم پیرامون قانون رهن اموال منقول در معاملات

این شرکت ها می باشد که نقش اساسی را در فعالیت های اقتصادی کشور دارند و این امر باعث ایجاد کار و بار گردیده و زمینه را برای رشد اقتصادی کشور فراهم می سازد.

رشد سکتور صنعت بالخصوص صنایع داخلی در یک کشور یکی از عوامل عمده برای رشد و انکشاف اقتصادی کشور محسوب می گردد. فراهم سازی زمینه رشد این سکتور باعث ایجاد شغل، افزایش صادرات و عواید اسعاری و همچنان افزایش تولید ناخالص داخلی کشور گردیده و در تطبیق سیاست های پولی کشور مؤثر بوده و باعث رشد و انکشاف اقتصادی خواهد شد.

به همین منظور برنامه آگاهی عامه در مورد سیستم های ثبت اعتبارات عامه و

آمریت عمومی ثبت اعتبارات عامه د افغانستان بانک همواره تلاش نموده است تا چهارچوب قانونی ثبت اعتبارات و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول را به بانک ها و مؤسسات مالی که جهت اجرای قرضه به متشبثین فعالیت می نمایند، تشریح نموده تا آنها مطابق آن در اجرای قروض به مشتریان اجراءات نمایند و زمینه دسترسی به وجوه مالی را افزایش داده و مصارف اعتباری را کاهش و باعث تقویه رقابت و شناسایی اعتبار مقروضین گردد. شرکت های کوچک و متوسط در کشورهای پیشرفته و روبه انکشاف در رشد و انکشاف اقتصادی کشور شان سهم فعال دارند. از اینرو یکی از اهداف آمریت عمومی ثبت اعتبارات عامه، فراهم ساختن زمینه دسترسی به وجوه مالی برای

بانکی و مقررہ گزارش دهی را برای اشتراک کنندگان این ورکشاپ ارائه کرد، محترم اورتاق به ادامه صحبت‌هایش افزود که یکی از اهداف عمده این برنامه‌ها را بالا بردن سطح آگاهی قرضه دهندگان در راستای دسترسی به وجوه مالی و توضیح مکلفیت‌های نهادهای ذیدخل مانند بانک‌های تجارتی و مؤسسات مالی که قرضه دهنده می‌باشند، است.

سپس محترم عبدالناصر سهاک معاون و سرپرست آمریت عمومی ثبت اعتبارات روی معرفی مختصر هر دو سیستم "ثبت اعتبارات عامه" و "ثبت تضمینات" پرداخته، افزود که د افغانستان بانک همواره کوشیده است تا در بکاربردن سیستم‌های مدرن و پیشرفته غرض ایجاد و فراهم ساختن تسهیلات برای سکتور مالی کشور خدمات را ارائه نماید. سیستم‌های آمریت عمومی ثبت اعتبارات عامه عملاً مورد استفاده تمام بانک‌های تجارتی و بعضی از مؤسسات قرضه‌دهی کوچک قرارداد، این سیستم‌ها تسهیلات دسترسی به وجوه مالی را در کشور فراهم ساخته و اشخاص و افرادی که تقاضای وجوه مالی را داشته باشند، از مزایای این سیستم‌ها مستفید می‌گردند. این سیستم‌ها مؤسسات مالی را قادر خواهد ساخت تا تصامیم معقول را در مورد مشتریان و

تضمین کنندگان اتخاذ نموده و معلومات اعتباری و اطلاعیه‌های مورد ضرورت را بدون طی مراحل و ضیاع وقت از طریق آنلاین بدست آورند.

محترم سهاک افزود که مرحله اول برنامه آگاهی عامه برای بانک‌های تجارتی تکمیل گردیده است که نتایج آن مطلوب بوده و عملاً مؤثریت آن را در سکتور بانکی ملاحظه کرده می‌توانیم. امروز بانک‌ها می‌توانند مبتنی بر قانون رهن اموال منقول به شرکت‌های متوسط و کوچک نیز قرضه اجراء نمایند، با ایجاد سیستم ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول در عرصه فعالیت تجارت‌های کوچک و متوسط زمینه برای افزایش دسترسی به قرضه مساعد گردیده، اشخاص انفرادی، مؤسسات کوچک و متوسط تجاری می‌توانند اموال منقول دست‌داشته خویش را طور تضمین نزد بانک‌ها و مؤسسات مالی کوچک قرضه دهنده گذاشته و به قرضه مورد نیاز خود جهت گسترش و توسعه فعالیت‌های تولیدی دسترسی حاصل نمایند. در ضمن بانک‌ها نیز در مورد مشتریان خود به اسرع وقت از طریق سیستم می‌توانند معلومات کافی بدست آورند.

بانک‌های تجارتی قبل از اجرای هر نوع قروض باید در رابطه به اشخاص انفرادی و شرکت‌ها از سیستم‌های متذکره

معلومات ثبت شده استفاده بعمل آورند و سپس در زمینه تصمیم لازم اتخاذ نمایند. طبق آجنداً، متعاقباً محترم سپاهی زاده، رئیس تجارت و صنایع زون شمال صحبت نموده و از فعالیت‌ها و کوشش‌های د افغانستان بانک در راستای عصری سازی سیستم‌های متذکره تشکر و قدردانی نموده، علاوه نمود که نباید از این قروض به منظور نیازمندی‌های شخصی خویش و یا ضیاع پول استفاده بعمل آید.

در ادامه محترم منیر احمد جهانیار، مسئول مؤسسات مالی کوچک زون شمال در مورد دسترسی به وجوه مالی و طرز اجراءات مؤسسات مالی کوچک صحبت نموده و معلومات ارائه نمود.

ورکشاپ از طرف کارمندان آمریت عمومی ثبت اعتبارات با نمایش عملی هر دو سیستم (سیستم ثبت اعتبارات عامه و ثبت تضمینات) برای اشتراک کنندگان اختتام یافت. □

مختصری پیرامون پروژه یک کمر بند، یک جاده

پروژه یک کمر بند، یک جاده راه ابریشم جدید است که در امتداد راه ابریشم تاریخی و قدیمی ساخته خواهد شد. این پروژه نه تنها مزیت‌های اقتصادی داشته، بلکه زمینه‌ساز اتصال تمدن‌های مختلف و افزایش تبادلات فرهنگی- اجتماعی نیز می‌شود. پروژه یک کمر بند، یک جاده برای نخستین بار در سال ۲۰۱۳ در دیدارهای رئیس‌جمهور چین از کشورهای آسیای مرکزی و جنوب شرق آسیا و راه ابریشم بحری نیز در سال ۲۰۱۳ در دیدارهای رئیس‌جمهور چین از قزاقستان و اندونیزیا مطرح شد که ۶۴ کشور و چهارو نیم میلیارد جمعیت جهان را با هم وصل می‌نماید. چین از طریق این پروژه خواهان صادرات مازاد تولید فولاد، مس، سمنت و المونیم خویش به کشورهای که در مسیر این

پروژه قرار دارند، می‌باشد. این پروژه مارکیت کشورهای اروپایی و آسیایی را بر روی صادرات چین بازتر می‌سازد. هدف از ایجاد این پروژه، سوق دهی ظرفیت‌ها و ثروت‌های داخلی چین در جهت انکشاف زیرساخت‌ها و بهبود تجارت و روابط با کشورهای جنوب شرق آسیا، آسیای مرکزی و کشورهای اروپایی می‌باشد.

«

چین برای تمویل پروژه «یک کمربند، یک جاده»، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های آسیایی را با عضویت ۵۶ کشور و بودجه ۱۰۰ میلیارد دالر در سال ۲۰۱۴ ایجاد نمود. تا اکنون ۳۴ کشور و سازمان بین‌المللی، با چین موافقت‌نامه‌هایی را جهت تطبیق پروژه «یک کمربند یک جاده» به امضاء رسانیده اند. این پروژه یکی از مهم‌ترین پروژه‌های است که تاکنون جهان شاهد آن نبوده است و این پروژه سبب کمک زیادی به همگرایی آسیایی، اروپایی و افریقایی می‌گردد. چین در تمام جلسات سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی، اهمیت و ضرورت و نحوه مشارکت کشورها را در این پروژه مطرح کرده است.

این کشور از طریق تحقق طرح‌ها و پروژه‌های کلان اقتصادی مانند این پروژه که فرصت‌های زیادی را برای کشورها به‌دنبال دارد، می‌خواهد به همه کشورهای جهان نشان دهد که عصر جنگ و نظامی‌گری و حضور در مناطق مهم استراتژیک پایان یافته است و در جهان معاصر، روش‌های مسالمت‌آمیز چون همگرایی‌های اقتصادی، مؤثریت بیشتری در تأمین منافع استراتژیک کشورها دارد. چین درنظر دارد تا بدون دخالت در

منازعات مسلحانه منطقه‌ای و جهانی که قدرت و توان کشورها را محو می‌نماید، اهداف مورد نظر اقتصادی و امنیتی خویش را به‌دست آورد.

با در نظر داشت اهمیت فزاینده آسیا در معادلات بزرگ اقتصادی جهان؛ سیاست‌های همگرایی منطقه‌ای قدرت‌های بزرگ، مانند چین (پروژه راه ابریشم)؛ (یک کمربند، یک جاده)، (سیاست نگاه به شرق هند)، افغانستان را به نقطه محور پالیسی‌ها و استراتژی‌های مختلف منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای مبدل ساخته است.

افغانستان هم آرزومند است تا با اتصال یک کمربند، یک جاده، در کنار کشورهای دوست و همسایه خویش به پیشرفت‌های قابل توجهی دست یابد. از نظر دولت چین موجودیت افغانستان در این پروژه جهت اتصال جنوب، غرب و مرکز آسیا بسیار مهم و اساسی است.

دولت چین با استفاده از مشوره‌هایی که با حکومت افغانستان انجام داده خواهان تطبیق این پروژه، با عبور از افغانستان می‌باشد. موقعیت جغرافیایی افغانستان برای وصل کردن کشورها اهمیت خاصی دارد و این موقعیت می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی در آسیا و اروپا کمک کند. در موجودیت چنین شرایط، افغانستان به مثابه

پل ارتباطی آسیایی مرکزی و جنوب آسیا، در تلاش است تا جایگاه خویش را از طریق یک چارچوب فعال دیپلوماسی منطقه‌ای در این همگرایی‌های منطقه‌ای تعریف و تثبیت نماید. چنانچه افغانستان در گذشته نیز نقش اساسی را در اتصال کشورهای جنوب، شرق، غرب آسیا و آسیای مرکزی از طریق جاده ابریشم ایفاء نموده است. □

عبدالحفیظ شاهین

تهیه شده از منابع:

<http://iran-newspaper.com>

www.dw.eshraf.ir / اندیشکده بگین سادات

تاریخ / 17 / 1 / 1394

www.dw.com/fa-af

نړیوال بانک له افغانستان څخه په اوږد مهاله ملاتړ ژمن دی

برخه کې د اصلاحاتو په راوستلو ژمن اوسي او د تیرو کلونو په ترڅ کې د لاسته راوړنو په ساتلو او پراختیا باندې ټینګار وکړي.

نړیوال بانک د بروکسل کنفرانس لپاره د دولت د چمتوالي د هغه هلو ځلو څخه هراړخیز ملاتړ کوي، کوم چې موخه یې په افغانستان کې د استراتیژیکې پراختیا په هکله د بحث لپاره د مهمو موضوع ګانو تحلیل او ارزونه بلل کیږي. د بانک د تحلیلي کړنو په پنا کې دا په ډاګه کیږي چې هراړخیز لږتیا د نړیوالو مرستو دوام ته لیدل کیږي، څرنگه چې دغه مرستې تر ډیره بریده د حکومت د بودجې له لیارې تطبیق سي، تر څو اقتصادي اغیزمنتیا زیاتوالی ومومي او اطمینان ترلاسه شي چې دولت د ملي لومړیتوب وړ برنامه د تمویل وړتیا لري. د تحلیلونو مینځ پانګه دا په ډاګه کوي چې نړیوالو مرستو ته پراخ لاسرسی د دې لامل ګرځي چې له یوې خوا پالیسي ګانې اصلاح او د ټولنیزو خدماتو په برخه کې پانګونه ترسره شي او له بلې خوا افغانستان ته دا وړتیا ورپه برخه شي چې کرهڼې او کانونو د بالقوه مولودیت په ملاتړ، د دغه هېواد اقتصاد یوې اوږد مهالې ودې ته هدايت کړي.

د نړیوال بانک مرستیال د خپلو څرګندونو په یوې برخه کې زیاته کړه: "د بانک ارزونې دا ښکاره کوي چې د کانونو او کرهڼې سکتورونه چټکه وده کولی شي. د کرهڼې سکتور د ودې، د عوایدو د زیاتوالي، کارموندې او د فقر د لږوالي د یو ستر محرک په توګه وکارول شي. همدا رنگه د بیلابیلو ګواښونو

د ۲۰۱۶ کال د سپتمبر ۲۵ مه، د نړیوال بانک د عملیاتي چارو ستر مرستیال ښاغلي کایل پیترز، د خپل دوه ورځني سفر په مهال په کابل کې له افغانستان څخه د نړیوال بانک اوږد مهاله ملاتړ په داسې حال کې اعلام کړ چې ټاکل شوې د راتلونکې اکتوبر میاشت په لومړیو کې د نړۍ د وزیرانو کنفرانس په بروکسل کې د افغانستان لپاره جوړ شي. نوموړي په دغه لیدنه کې د بروکسل کنفرانس لپاره د افغانستان د دولت د چمتو والي څرنگوالي او په هېواد کې د اقتصادي پرمختګونو په بهیر بحث وکړ.

ښاغلي پیترز خپل د استوګنې په مهال د افغانستان د اسلامي جمهوریت له مشر جلالتماب محمد اشرف غني او له اجرایه رییس جلالتماب عبدالله عبدالله او یو شمیر وزیرانو، منجمله د مالیې له وزیر جلالتماب اکلیل احمد حکیمی سره وکتل. په دغو کتنو کې له ښاغلي پیترز سره د نړیوال بانک د سویلي آسیا د څانګې مرستیال آغلې انیت دیکسن هم ملګرتیا درلوده.

"نړیوال بانک د افغانستان د خلکو تر څنګ پاتې کیږي او په اوسني حساس وخت کې به خپل ملاتړ ته دوام ورکړي" ښاغلي پیترز د دغه مطلب په څرګندولو سره زیاته کړه: "د ستونزو او ناخوالو سره سره، نړیوال بانک د ملي یوالي حکومت له لاسته راوړنو څخه په تیرو دوه کلونو کې ستاینه کوي او د بروکسل کنفرانس په درشل کې د حکومت له چمتوالي څخه هم هر کلی کوي. دا خورا ارزښت لري چې افغانستان مخکې د بروکسل د غونډې څخه وړاندې او وروسته د پالیسي ګانو په

امریکایی ډالرو بسپنه مرسته منظور کړې ده.

د نړیوال بانک عملیاتي مرستیال له جلالتماب جمهور رییس او جلالتماب اجرایه رییس سره د نړیوال بانک گروپ د پراختیا د نړیوالې ادارې د ملاتړ له دوام، په تیره بیا د اقتصادي ودې، د کارموندنې او په افغانستان کې د عامه خدماتو د غوره سرته رسولو لپاره په نړیوالو تمویل کوونکو باندې د پانگه اچونې او معلوماتي خدماتو د تمویل په هکله د هڅونې ډاډ ورکړ.

په افغانستان کې د نړیوال بانک د فعالیتونو په هکله مختصر معلومات:

اوس مهال د نړیوال بانک ماموریت په افغانستان کې د ۲۰۱۲ - ۲۰۱۴ کلونو لپاره یو انتقالي ستراتیژیک سند په رڼا کې تنظیم کيږي. نړیوال بانک همدا راز د افغانستان د بیارغونې صندوق مشري په غاړه لري چې دغه صندوق د بیلابیلو نړیوالو تمویل کوونکو لخوا ملاتړ کيږي. د افغانستان د بیارغونې صندوق د یوې درې کلنې مالي تگلارې له مخې د افغانستان له دولت سره بسپنه مالي مرسته کوي. د افغانستان د بیارغونې صندوق او د پراختیا نړیواله اداره د ۱ میلیارد امریکایي ډالرو شاوخوا (۱۵۰ میلیون امریکایي ډالره د پراختیا د نړیوالې اداره ونډه او ۸۰۰ تر ۹۰۰ میلیون ډالره د افغانستان د بیارغونې صندوق ونډه) په هر کال کې له افغانستان سره مرسته کوي. له سربیره، نړیوال مالي شرکت (IFC) په افغانستان کې له بیلابیلو پروژو سره د ۱۳۵ میلیون امریکایي ډالرو په مرستې ژمن دي. همدا راز د نړیوال بانک گروپ د څو اړخیزو پانگونې د ضمانت اداره (MIGA) لخوا هم په افغانستان کې د درې پروژو د تمویل لپاره د ۱۵۴ میلیون ډالره ځانگړې شوي دي. ■

سرچینه:

<http://www.worldbank.org.af>

سربیره، کانونه په افغانستان کې د کرهڼې بشپړ کوونکي سکتور وبلل شي. دې ته په پام سره چې کانونه د دولت د عوایدو او بهرني اسعارو مطمینه پښتوانه بلل کيږي، هغه مهال چې د بهرنیو مرستو کچه راکمیږي، کیدلی شي د غوره بدیل په توگه وبلل شي.

د ښاغلي پیترز د وینا پر بنسټ: د افغانستان لپاره د نړیوال بانک د مشارکت راتلونکي چوکاټ به د افغانستان د ملي سولې او پراختیا د چوکاټ له طرحې سره سمون ولري. نوموړی چوکاټ به د افغانستان د دولت او نړیوال بانک ترمنځ د راتلونکو څلور کلونو لپاره د همکاريو پروسه مشخصه کړي. د مشارکت د دغه چوکاټ تر سیوري لاندې به پر روان سیاسي او اقتصادي چاپیریال د ډاډ نشتون چې اوس مهال د افغانستان دولت سره لاس او گریوان ده، او یو شمیر نورې پراخې ستونزې لکه نا امنی، د ودې په بهیر او د فقر زیاتوالی مشخص او ورته پاملرنه وشي. د ښاغلي پیترز په وینا: "ټاکل شوې چې د مشارکت دغه چوکاټ به (د ۲۰۱۶ کال د اکتوبر تر وروستیو بشپړ شي) په انعطاف ډوله بڼه مالي تېنې، د مجهول وضعیت دوام او د دولت متحولو لومړیتوبونو ته ملزم په ځواب ورکونې وي".

د افغانستان له مشرتابه پلاوي سره د خبرو اترو په ترڅ کې ښاغلي پیترز د سیمه ایزو همکاريو په هکله د نړیوال بانک گروپ له ملاتړ څخه ډاډ ورکړ. افغانستان له خپل بي ساري جغرافیایي موقعیت څخه په ګټه پورته کونې کولې شي د آسیا د سویل، ختیځ او مرکزي برخو په ترانزیتی او سوداګریز تړاو کې ستره ونډه واخلي، او په دې توګه د انرژۍ او د اوبو د سرچینو او د سوداګرۍ او بشري ځواک فرصتونو څخه په اغیزمنه توګه ګټه تر لاسه کړي. په دې اړوند نړیوال بانک د سویلي آسیا او مرکزي آسیا ترمنځ د برښنا د انرژۍ د انتقال او سوداګرۍ د پروژې (کاسا ۱۰۰۰) لپاره له افغانستان سره د 316.5 میلیون

صلح و امنیت

زمینه ساز اقتصاد پویا

کاسایک هزار، تاپی؛ اعمار و بازسازی بندهای برق، رشد چشمگیر سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، ایجاد مراکز تحصیلات عالی، اعمار هزاران باب مکتب، به همین گونه سرمایه گذاری در سکتور ساختمان اعم از شهرک ها، بلند منزل ها، مراکز زیبای تجارتی که همه چهره خاص به شهر کابل و ولایات داده است، از جمله دستاوردهای است که طی این مدت نایل گردیده ایم. ساخت و بازسازی میادین برای پروازهای داخلی و خارجی، سرمایه گذاری سکتور خصوصی در شرکت های هوایی، احیای فابریکه های

کندی مواجه ساخته است، اما علی الرغم همه مشکلات، کشور عزیز ما در یک و نیم دهه اخیر دستاوردهای داشته است که از پیشرفت های نظام بانکی، ریفورم پولی، ایجاد بانک های خصوصی، فراهم آوری تسهیلات و خدمات در سیستم بانکی افغانستان؛ اعمار هزاران کیلو متر جاده های عمومی، شاهراه ها، سرک های حلقوی، وصل شدن تجارت زمینی از طریق خط ریل بندر حیرتان با کشورهای آسیایی و اروپایی، احداث خط آهن از طریق ایران به هرات، احیای راه لاجورد، راه ابریشم، قراردادهای باارزش اقتصادی چون پروژ

صلح و امنیت در هر جامعه یا کشور به مثابه یکی از فکتورهای کلیدی برای رشد و بالندگی اقتصاد محسوب می شود. چنان که دیده می شود، در کشورهای که آرامش فکری، روحی و جسمی وجود دارد، سیر تکامل و رشد اقتصاد شان به گونه چشمگیر رونق یافته و مردمش با خیال راحت در صدد بلند بردن تجارت و کار و بار شان می باشد.

کشور عزیز ما افغانستان بیشتر از چهل سال است که دست خوش ناامنی ها بوده و جنگ ویرانگر همه هستی این سرزمین را به یغما و سیر چرخه های اقتصادی را با

هم دیگر پذیری است، زیرا جنگ و خشونت راه حل نیست. تاریخ جنگ در افغانستان نشان داده که هیچ گروهی به تنهایی نتوانسته زندگی عام مردم را به ساحل خوشبختی و سعادت برساند و برعکس سرمایه‌ها و اندوخته‌های شان را در جنگ‌های تحمیلی از دست داده‌اند. پس بیایید، یکجا با هم با یک صدا به جنگ نه گفته و در کنار هم برای آینده روشن خود و فرزندان خود دست در دست هم داده و برای شکوفایی کشور تلاش نمائیم و دامنه‌های جنگ، نفرت و برادر کشی را نقطه پایان گذاشته و از فرصت‌های به دست آمده استفاده اعظمی نموده و به فرموده خداوند ج که (در صلح خیر است) عمل نمائیم. □

زیرک ملیا

مهم صادراتی کشور است که می‌تواند قسمتی از نیازمندی‌های اسعاری ما را رفع نماید. در صلح امیدهای جدید به میان آمده که سکتور خصوصی در این میان از چند نمونه کوچک از رشد اقتصاد کشور محسوب می‌گردد. توسعه اقتصادی در افغانستان باعث خواهد شد تا صادرات کشور افزایش یافته و ده‌ها شغل با درآمد خوب نصیب هموطنان ما گردد که این امر حتی جلو فرار سرمایه انسانی (مهاجرت‌ها) را گرفته و از این نیرو در آبادی وطن استفاده خواهد شد.

در صورت ادامه جنگ و نبود امنیت کامل و صلح سرتاسری ده‌ها موانع جدی در راستای رشد اقتصادی کشور به میان خواهد آمد که سطح سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را در کشور محدود خواهد ساخت.

به نظر من، تنها راه رسیدن به صلح پایدار و اقتصاد شکوفا در افغانستان، کنار آمدن گروه‌های مخالف دولت به پروسه صلح و

سمت غوری و جبل السراج، ایجاد ده‌ها فابریکه برای تولید اقلام مختلف خوراکی، البسه، ادویه طبیعی، ایجاد صدها رسانه صوتی، تصویری، چاپی، رشد چشمگیر مطابع و شرکت‌های تبلیغاتی و ... در مرکز و ولایات؛ به همین ترتیب در سکتور صحت، ایجاد صدها کلینیک صحتی و شفاخانه‌های خصوصی که بر علاوه کمک و رسیدگی به صحت و سلامتی هموطنان، زمینه کار و اشتغال برای تعداد زیاد از افراد جامعه را نیز فراهم نموده‌اند، می‌توان یاد آوری نمود.

به همین گونه در بخش تجارت خارجی باید یاد آور شد که افغانستان شامل سازمان تجارت بین‌المللی گردیده و سالانه ده‌ها تن میوه تازه و خشک به خارج از کشور صادر و به بازارهای جهانی راه پیدا نموده است، ایجاد نمایشگاه‌های تولیدات داخلی و خارجی برای بازاریابی، صادرات قالین، زعفران، نباتات طبی، سنگ‌های قیمتی، صنایع دستی و غیره مواد از جمله اقلام

کاروباري دوران ته یوه لنډه کتنه

لمړۍ برخه

امان الله ورین

مرحله کې وساتي او په نوموړو هېوادونو کې چې کله هم اقتصاد د زوړتیا مرحلې ته «

رانغاړی؛ خو ځینې وخت کېدای شي چې لس او یا هم ډېر وخت هم په بر کې ونیسي چې دا د هېوادونو په اقتصاد او شرایطو پورې تړاو لري، خو معمولاً د هر هېواد اقتصاد په ټوله کې په لږ او یا هم ډېر وخت کې اقتصادي دوران طی کوي. په پرمختللو هېوادونو کې دولتونه هڅه کوي، خو اقتصادي دوران تر ډېره د رونق په مرحله کې وساتي او یا هم دا چې د زوړتیا مرحله یې تر ډېره کمه وساتي، خو په ډېری وروسته پاتې هېوادونو کې دولتونه بیا د دې توان نلري څو اقتصاد تر ډېره د رونق په

کاروباري دوران چې معمولاً د اقتصادي دوران (Economic Cycle) په نوم هم یادېږي، د لومړي ځل لپاره په ۱۹۷۴ میلادي کال کې د Fried Rich په نوم یو استرالیایي اقتصاد پوه له خوا په علمي ډول وڅېړل شو چې د همدې څېړنې له امله ورته د نوبل جایزه هم ورکړل شوه.

کاروباري دوران په ناخالص کورني تولید (GDP) کې دوامداره پراختیا او یا هم کموالی رامنځته کېدل په ګوته کوي. یو مکمل کاروباري دوران معمولاً له دریو کلونو څخه تر پنځو کلونو پورې وخت

داخل شي، نو د زورتیا له مرحلې څخه د وتلو لپاره په کافي کچه وسایل نلري خو اقتصاد تر ډېره د رونق مرحلې ته داخل کړي، دا حالت په ډېرو وروسته پاتې هېوادونو کې لیدل کېږي او نوموړي هېوادونه مجبورېږي څو له زورتیا څخه د اقتصاد د ایستلو او د رونق مرحلې ته د داخلولو لپاره له نورو هېوادونو څخه مرسته وغواړي او یا هم دا چې د پرمختللو هېوادونو له لوري ورسره په بېلابېلو نومونو او موخو مرستې ترسره کېږي.

Business Cycle Phases

د کاروباري دوران مرحلې

د کاروباري دوران مرحلې معمولاً په څلور برخو وېشل کېږي چې عبارت دي له:

۱: رونق (Expansion): رونق د کاروباري دوران له هغه مرحلې څخه عبارت دی چې په کې اقتصادي کړنې د ډېرېدو، د وزگارتیا کچه په کمیدو او اقتصادي وده د ډېرېدو په حال کې وي. او یا هم په بله اصطلاح په دې مرحله کې اقتصاد په ټوله کې د ودې په حال وي، وګړو ته کار پیدا کېږي، تولیدونکي په بازار کې خپل تولید پلورلی شي.

۲: څوکه (Peak): د رونق مرحلې څخه د کساد مرحلې ته د کاروباري دوران لیږد د څوکې مرحلې څخه عبارت دی چې ځینې وخت ورته د بوم (Boom) اصطلاح هم کارول کېږي، په دې مرحله کې اقتصاد تقریباً د بشپړ روزگارتیا (Full employment) په حالت کې قرار لري، د توکو او خدمتونو پیر او پلور هم په لوړه

کچه ترسره کېږي د پیر ځواک ډېر وي نو له همدې امله پیسې په کې انفلاسیوني حالت غوره کوي، ځکه په بازار کې تقاضا ډېره وي نو تولیدونکي هم د عرضې ډېروالي ته هڅول کېږي او د عرضې ډېروالی په خپل وار د بېو د ټیټیدو لامل ګرځي که په دې مرحله کې د دولت له لوري اصلاحي ګامونه پورته نه شي نو په پایله کې اقتصاد د رکود په لور بیایي.

۳: کساد، رکود او یا هم زورتیا (Contraction): کساد د کاروباري دوران له هغې مرحلې څخه عبارت دی چې په کې اقتصادي کړنې د کمېدو، د وزگارتیا کچه د لوړېدو او اقتصادي وده د کمیدو په حال کې وي.

او یا هم په بله اصطلاح په دې مرحله کې اقتصادي وده په ټوله کې د کمیدو په حال کې وي، وګړي په تدریجي ډول خپلې دندې له لاسه ورکړي، او تولیدونکي خپل ټول تولید نه شي پلورلی چې په پایله کې اقتصاد د Through مرحلې ته ننوزي.

۴: د لیږد مرحله (Trough): د کساد د مرحلې نه د رونق مرحلې ته د کاروباري دوران لیږد د Trough مرحلې څخه عبارت دی. په دې مرحله کې د وګړو د پیر ځواک (Purchasing power) په ټیټه کچه کې قرار لري او له دې امله تولیدونکي په عرضه کې کموالی راولي چې په دې سره د وزگارتیا کچه کې نوره هم لوړېږي او دولت مجبورېږي څو د مالي او پولې سیاست له لاري مداخله وکړي او اقتصاد د ودې په لور بوزي.

د یادولو وړ ده چې په ځینو لیکنو کې د کاروباري دوران مرحلې په خپل وار د لیږد له مخې په نورو فرعي مرحلو هم ویشل شوي دي او یا هم دا چې یوې مرحلې ته ځینې نور اصطلاحات هم کارول شوي دي. د ساري په توګه د اقتصادي رونق د مرحلې لومړۍ برخه د (Recovery) په نوم هم یادېږي او رونق مرحله ځینې وخت د سوکالۍ (prosperity) مرحلې په نوم هم یادېږي او په ځینو کتابونو کې له کساد څخه Through مرحلې ته د اقتصاد لیږد د Depression په نوم یادېږي، خو د کساد مرحلې ته ځینې وخت د (recession) او یا هم د (Decline) اصطلاحات هم کارول کېږي او ځینې وخت د اوږد مهاله اقتصادي ودې (Boom) او یا هم د (Maturity) اصطلاحات هم کارول کېږي او زورتیا (Depression) ته د اوږد مهاله اقتصادي نزول (Bust) اصطلاح هم کارول کېږي. په بوم حالت کې اقتصاد د نوسان له سختو شرایطو راوتلی وی او تقریباً بشپړ روزگارتیا (Full employment) حالت ته یا رسیدلی او یا هم نږدې وی او بسټ یې معکوس حالت په ګوته کوي.

د کاروباري دوران ذکر شوې مرحلې په ټوله کې په لاندني شکلونو کې په واضح ډول لیدل شو:

او یا هم په لاندې شکل کې د کاروباري دوران د څلورو مرحلو پیل او پای واضح کولی شو

شي، نو د ونډو په بازار کې مخکې له مخکې دا ډول بدلونونه تر سترگو کېږي. د يادولو وړ ده چې کيدای شي نوموړی شاخص د معکوس حالت وړاندوينه هم وکړي.

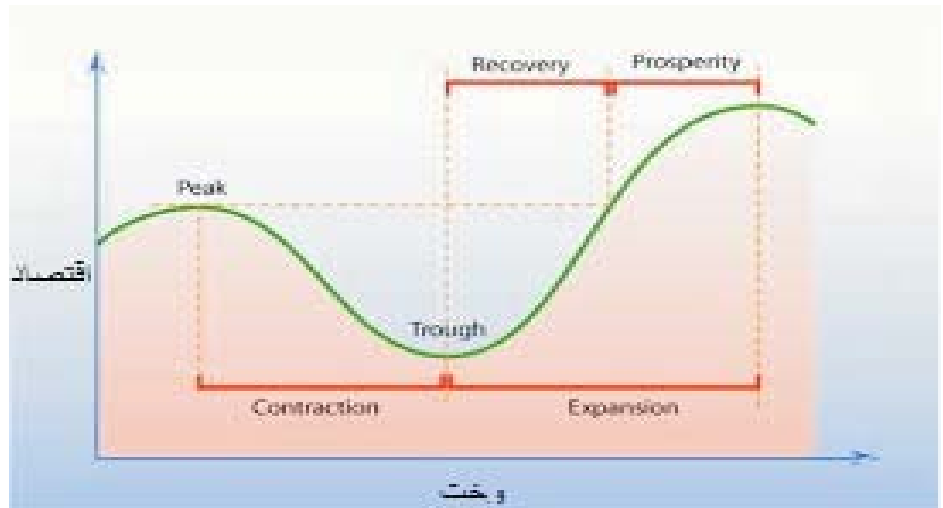
۲: نتيجوي يا تاخيري شاخص (Lagging economic indicator): له هغه شاخص څخه عبارت دی چې تغيرات يې په يوبل او يا هم په اصلي شاخص کې د رامنځته شوو تغيراتو پورې تړلي وي.

د بېلگې په توګه د روزګارتيا کچه (Employment Rate)، که چيرې اقتصاد د رونق مرحله کې قرار ولري نو استخدام کچه هم د لوړېدو په حال کې وي او برعکس د روزګارتيا کچه د کميدو په حال کې وي.

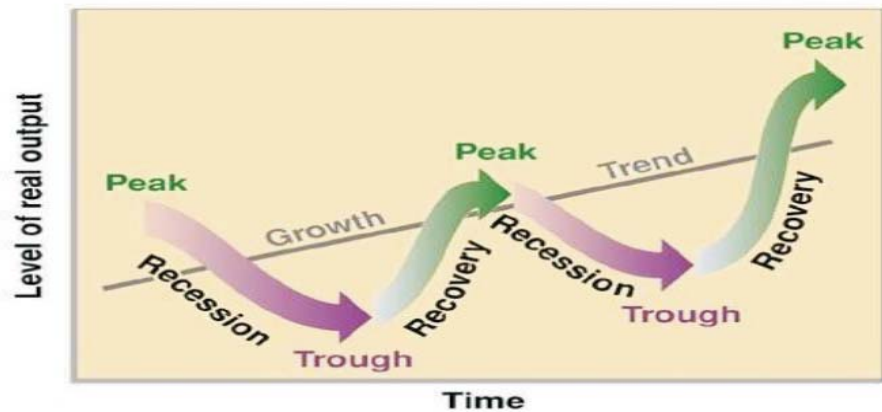
۳: منطبق/همزمان اقتصادي شاخص (Coincident economic indicator): نوموړی شاخص د اقتصادي نوساناتو سره همزمان بدلون مومي او د اوسني وخت څرګندونه کوي.

د بېلگې په توګه: د ناخالص داخلي توليد (Gross domestic product)، پدې مانا چې که چيرې اقتصاد د رونق په مرحله کې قرار ولري نو په اوسني وخت کې به د ناخالص داخلي توليد کچه هم ډېره وي او برعکس يې د ناخالص داخلي توليد کچه هم کمه وي.

چې دا ټول شاخصونه د کلي اقتصاد د حرکت په وړاندوينه او پر وړاندې يې د ګام اخيستلو لپاره په کار وړل کېږي. □

کاروباري دوران (Business Cycle)

سلسله له دريو کليدي انډيکټور په پام کې نېولو سره پرمخ بېول کېږي چې عبارت دي له:

۱: لارښونکی اقتصادي شاخص (Leading economic indicator): نوموړی شاخص معمولاً په اقتصاد کې د ټوليزو بدلونونو څخه وړاندې په نوموړو شاخصونو کې بدلون په ګوته کوي او په لنډه موده کې د اقتصادي حالت د وړاندوينې لپاره اړين شاخص ګڼل کېږي چې ښه بيلګه يې د ونډو بازار راستنيدل (Stock market return) دي يعنې دا چې مخکې لدې چې په ټوليز ډول اقتصاد د زوړتيا په لور روان

د کاروباري دوران انډيکټور يا شاخص

(Business Cycle Indicator)

د کاروباري دوران د انډيکټور يا شاخص پېژندنه

د کاروباري دوران انډيکټور د مترکس (د اعدادو او ارقامو له مخې څېړنه) يوه سلسله ده چې د کاروباري بنسټونو سوداګريزو کړنو وړاندوينه کوي او يا هم دا چې د اقتصادي دوران شاخص د اقتصادي احصايو هغه طبقه بندي ده چې د کاروباري دوران يا دايرې د انبساط او رونق (Expansion) او انقباض يا هم زوړتيا (Contraction) د مرحلو په اړه ګټور معلومات اړايه کوي. دا

د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د خراسان پوهنتون اقتصاد پوهنځي محصلینو ته یو ورځنی ورکشاپ جوړ شو

هم افغانی کاروي او خپلې کورنۍ او ملګري به هم هڅوي چې په معاملاتو کې افغانی وکاروي.

د خراسان پوهنتون د اقتصاد پوهنځي رییس ښاغلی شیراني ورکشاپ پایله مثبت ارزیابي کړ او د بانک د ادارې نه یې مننه وکړه، د افغانیو د ترویج ژمنې سره څنګ کې یې د بانک د ادارې نه د لازياتي همکارۍ هیله یې وکړه.

په یاد ورکشاپ کې د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر مسئول ښاغلي الحاج احمدزی توحیدیار، د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصاد پوه تاج محمد تمکین، د افغانستان د ختیځې حوزې د نظارت او ایف ای یو مسئولینو هر یو شاکرالله حیات او خالد عرب، د خراسان پوهنتون مرستیال حفیظ الله حداد، استادانو او نږدې ۲۰۰ شاوخوا محصلینو ګډون کړی ؤ. □

خلک پوه کړي چې افغانی زموږ ملی هویت ده. زموږ د هېواد د اقتصاد پیاوړتیا لپاره مهمه ده چې افغانی دود کړو او پرې افتخار کوو.

ښاغلی توحیدیار زیاته کړه چې نن به تاسو موږ سره وعده کوی چې خپله به هم افغانی کاروی او د دود لپاره به یې خپلو کورونو او د کور غړو ته هم لازمي لارښوونې کوی. موږ د پوهنتونو او اکاډمیکو مرکزونو سره په همکارۍ ویاړ محسوسوو.

په بله برخه کې د افغانستان بانک د ختیځ زون ساحوي اقتصادپوه تاج محمد تمکین یوه پریزنټیشن ارایه کړ او د بانک او افغانیو د ترویج په پروسه، ګټو او اهمیت وغږید او په پای کې د محصلینو سوالونو ته چې د افغانیو د ترویج او نور ګڼ شمیر موضوعاتو په باره کې وو هم ځوابونه ورکړل. په پای کې د پوهنتون ټولو محصلینو ژمنه وکړه چې سر له نن نه به د افغانیو د ترویج په ترڅ کې خپله

جلال آباد، د ۱۳۹۵ د تلې ۱۵- خراسان پوهنتون ته د افغانستان بانک د ختیځ ساحوي دفتر لخوا د افغانستان بانک پیژندنه او د افغانیو د ترویج اهمیت او ګټې تر عنوان لاندې یو ورکشاپ په لار واچول شو.

د غونډې په پیل کې د خراسان پوهنتون مرستیال وویل چې د افغانستان بانک څخه مننه کوو چې زموږ محصلینو ته داسې مفید پروګرامونه جوړوي. موږ ترې غوښتنه کړې وه او دوی په ورین تندي ومنله. افغانی زموږ د ټولو ملي پولي واحد دی او باید پرې راکړه ورکړه وکړو.

ورپسې د افغانستان بانک د ختیځې حوزې ساحوي مسئول الحاج احمدزی توحیدیار وویل چې محصلین او ځوانان د ټولنې مهم قشر جوړوي او ډیره مسئولیت هم لري. دوی باید د خپلو زده کړه او درسونو ترڅنګ د افغانیو د دودولو په برخه کې خپل رول ولوبوي او

د افغانستان کرنې وزارت د ۳۰ کانالونو د جوړولو تړون لاسلیک کړ
۲۵ تله ۱۳۹۵

افغانستان د اوبو شتمنې سرچینې لري، خو د دغه هېواد سیندونه په ختیځ، لوېدیځ او شمال کې د ګاونډیو هېوادونو په لوري بهېږي. اوس مهال اوبو د افغانستان په اقتصادي سیاست کې یوه ستراتیژیکه بڼه غوره کړې ده. په دې وروستیو کې افغان حکومت د اوبو د سمبالښت په موخه د بېلابېلو پروژو اعلان کړی دی. د همدغه بهیر په ترڅ کې د افغانستان د کرنې وزارت په کرونده کې د اوبو د سمبالښت په نامه بنسټ سره د ۳۰ وړو کالونو د جوړېدو تړون لاسلیک کړ.

د دغه بنسټ مشر پرویز احمد ناصري وايي، دغه کانالونه به ۶۱ زره هکتاره ځمکه خړوبوي چې ۲۵ زره کسان به ترې ګټه پورته کړي.

د نوموړي په وینا، دغه ټولې ۳۰ د اوبو لګولو پروژې د ۲۵۰ میلیونو افغانیو په ارزښت دي، او هغه ځمکې چې پخوا نه خړوبېدې د دې پروژو تر عملي کېدو وروسته به تر خړوب لاندې راشي.

ورته پروژې پخوا په لغمان ولایت کې هم پلي شوې وه. د یوه کروندګر په

وینا ستونزه یې اوس تر پخوا هواره شوې ده. دغه پروژې په پنځو ولایتونو بلخ، جوزجان، سمنګان، پروان او هرات کې پلې کېدونکې دي چې په شپږو میاشتو کې به ګټې اخیستنې ته چمتو شي. د کرنې وزارت د اوبو د برخې مشر حسیب پایاب وايي، افغانستان تر ۸ میلیونو هکتارو کرنیزه ځمکه لري چې شاوخوا نیمایي یې للمي او نوره یې تر اوبو لاندې ده. په پام کې ده چې دا پروژې په ټولو ۳۴ ولایتونو کې پلې شي.

اوبو د برخې کارپوه عزیز رفعي وايي، سره له دې چې د اوبو د سمبالښت په برخه کې کار شوی، خو وایي افغانستان د اوبو ملي تګلاره نه لري چې له مخه یې په کور دننه او له ګاونډیانو سره د اوبو ستونزې هوارې کړي.

د نوموړي په وینا "مونږ د اوبو د تخنیکي لګښت او کرنیزه لګښت لپاره بېلې تګلارې جوړې کړې، خو افغانستان د اوبو یوې داسې ملي تګلارې ته اړتیا لري". د ۳۰ کانالونو پروژه د هغو ۲۰۰ پروژو له ټولګو ده چې د کرنې وزارت د ۱۳۹۵ کال لپاره پلان کړې. تر دې مهاله ۳۱ پروژې بشپړې شوې، پر ۱۱۸ کار روان دی او همدا

راز د ۵۰ نورو پروژو کار ژر پیلېدونکی دی. همدا راز د اوبو او برښنا وزارت هم د ۲۱ لویو او وړو بندونو د جوړولو خبر ورکړی دی.

<http://www.bbc.com/pashto/afghanistan->

کابل کې د پټرول او ډېزل تېلو بیې لوړې شوې دي
زرغونه صالحی

کابل (پژواک، ۲۴ تله ۹۵): کابل ښار کې نن د تېرې شنبې په پرته د ډېزل او پټرول تېلو بیې لوړې شوې، خو د بورې او اوږو بیې راتېټې شوې دي.

د کابل ښار د وزیراباد د تېلو ټانک یوه کارکوونکي عبدالهادي، پژواک خبري اژانس ته وویل چې نن د تېرې شنبې په پرته د یوه لیتر پټرول تېلو بیه له ۴۴ افغانۍ ۴۶ افغانیو او د یوه لیتر ډېزل تېلو بیه له ۳۹ افغانۍ ۴۰ افغانیو ته لوړه شوې ده. د هغه په وینا، د هېواد د شمالي ولایتونو ناامنی چې له امله یې هېواد ته د تېلو واردات راکم شوي، په کابل ښار کې د تېلو بیو د لوړېدو لامل شوې دي. د سوداګرۍ او صنایعو وزارت د نفتي توکو د کنټرول مشر تمیم ولید، پژواک خبري اژانس ته د تېلو بیو د لوړېدو په اړه وویل چې ټولنه او عمده پلورونکي

هېواد ته زیاته اندازه ګاز وارد شوی دی او نن په هرات کې د یوه کیلوګرام اوبلن ګاز بیه ۴۳ افغانۍ وه.

د بورې او قزاقی اوږو بیې یو څه راټیټې شوې دي. د کابل ښار د خوراکي توکو سوداګرو ټولنې مشر فضل الرحمن وویل چې نن د تېرې شنبې په پرتله د یوه ۴۹ کیلوګرامه پاکستاني بورې عمده پلور بیه له ۲۴۵۰ افغانۍ ۲۴۰۰ افغانۍ او ۴۹ کیلوګرامه لومړي درجه قزاقستاني اوږو بیه له ۱۳۵۰ افغانۍ ۱۳۲۰ افغانۍو راټیټه شوې ده، نن د تېرو اوو ورځو په څېر د ۲۴ نیم کیلوګرامه لومړۍ درجه سېله وریجو بیه ۱۵۵۰ افغانۍ او شپاړس لېتره شایسته غوړیو بیه ۱۰۵۰ افغانۍ ده. دغه راز د کابل ښار په منډوي کې یوه چای پلورونکي حاجي رحمت الله وویل چې نن د تېرې شنبې په څېر د یوه کیلو ګرام مدینه چای بیه ۲۴۰ افغانۍ او د یوه کیلوګرام تور افریقایي چای بیه ۲۶۰ افغانۍ وه.

د یو شمېر لومړنیو خوراکي توکو پرچون پلور بیې له عمده پلور بیو سره په ځینو مواردو کې ډېر او په ځینو مواردو کې کم توپیر لري.

د کابل ښار د تایمني پروژې د درېیم سړک یوه خوراکه پلورونکي

په خپل سره د تېلو بیې لوړوي او له دې پرته چې د تېلو بیې د نړۍ په بازارونو کې پورته شي، دوی د تېلو بیې لوړوي. هغه زیاته کړه چې د هېواد په شمال کې امنیتي ستونزې د تېلو د وارداتو پر کچې کوم اغېز نه دی کړی. نوموړي وویل، د سوداګرۍ او صنایعو وزارت په یاده برخه کې ځینې پروګرامونه لکه د کرنلارو چمتو کول په پام کې نیولي او دغه کار به ډېر ژر بشپړ او له مخې به یې، له سرغړونکو سره قانوني چلند کېږي او باید وویل شی چې اوسمهال ۹۰ سلنه تېل پلورونکي قانوني مدارک نه لري. خو د کابل ښار د کلوله پشته بلاکونو سیمې یوه ګاز پلورونکي احمد جاوېد وویل چې نن د تېرې شنبې په څېر د یوه کیلوګرام اوبلن ګاز بیه ۷۰ افغانۍ ده. نوموړي زیاته کړه، له ترکمنستان هېواد څخه افغانستان ته زیات شمېر ګاز راوارد شوی چې تر راتلونکو دوه ورځو پورې به د ګازو بیې راټیټې شي.

تمیم ولید وویل چې د اوبلن ګازو بیې په قزاقستان کې د ګازو د کم پلور له امله لوړې شوې وې، خو د تېرې اونۍ په وروستیو کې قزاقستان هېواد یو ځل بیا د خپلو ګازو پلور زیات کړی او

عبدالوکیل وویل چې نن د ۴۹ کیلوګرامه پاکستاني بورې پرچون پلور بیه ۲۴۷۰ افغانۍ، د لومړي درجه قزاقستاني اوږو بیه ۱۴۰۰ افغانۍ، ۲۴ نیم کیلوګرامه لومړۍ درجه پاکستاني وریجو ۱۸۰۰ افغانۍ، ۱۶ لیتره شایسته غوړي ۱۲۰۰ افغانۍ، یو کیلو شین مدینه چای ۲۶۰ افغانۍ او یو کیلوګرام تور افریقایي چای په ۲۸۰ افغانۍ دی.

د سرو زرو په بیو کې کوم بدلون نه دی راغلی. د کابل ښار په تیمورشاهي واټ کې د حاجي حامد صالحزاده زرګرۍ مالک محمد فواد وویل چې نن د تېرو اوو ورځو په څېر د ۷۹۰ عیار یوه ګرام عربي سرو زرو بیه ۲۳۵۰ افغانۍ او د ۵۸۵ عیار ایراني سرو زرو بیه ۱۸۰۰ افغانۍ ده.

د شهزاده سرای د صرافانو ټولنې د معلوماتو پر بنسټ، نن د یوه امریکایي ډالر د اخیستو ارزښت ۶۵،۹۲ افغانۍ او د زرو کلدارو ارزښت ۶۲۳ افغانۍ ده. د تلې میاشتې په ۱۷ مه نېټه د یوه امریکایي ډالر د اخیستو ارزښت ۶۵،۷۵ افغانۍ او زرو پاکستاني کلدارو ارزښت ۶۲۱ افغانۍ و. □

سرچینه: د پژواک خبری آژانس سایت

مروری بر اقتصاد کشورهای جی هشت (G8)

محبوب الله شریفی

مسئول خطرات

آمریت عمومی عملیات بازار

سرمایه گذار در پروژه های تحقیقاتی نام برده می شود. آلمان، از سیستم اقتصاد اجتماعی بازار پیروی می کند. در سال ۲۰۱۴ این کشور رکورد بیشترین مازاد تجارتي جهان را به ارزش ۲۸۵ میلیارد دالر ثبت کرد. این کشور همچنان در سال ۲۰۱۴ با صادرات معادل ۱۰۱۳ میلیارد یورو و از نظر اجناس و خدمات سومین صادرکننده بزرگ در جهان بوده است. ۷۰ درصد تولید ناخالص داخلی، صنعت ۲۹۰۱ درصد و زراعت ۰۰۹ درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده اند. همچنان صادرات ۴۱ درصد از تولید ملی این کشور را شامل می شود.

تولید ناخالص داخلی این کشور طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ به اندازه ۳,۳۵۵.۷۷ میلیارد دالر بود. به همین ترتیب انفلاسیون

مهم ترین بخش اقتصاد این کشور را تشکیل می دهد. در بخش صنعت، فرانسه یکی از بزرگترین تولیدکنندگان موترهای تیز رفتار، صنایع هوایی، ریلی، آرایشی و صحنی و اقلام تجملی است. با توجه به اینکه فرانسه دارای بالاترین نسبت نیروی کار دارای تحصیلات عالی در هر هزار نفر نیروی کار در اروپا گزارش داده شده، میزان تحصیلات در این کشور بالا می باشد. این کشور جذاب ترین مقصد سیاحتی جهان را داراست و نظر به آخرین ارقام بیش از ۸۳ میلیون سیاح (توریست) وارد فرانسه شدند که ۷ درصد از تولید ناخالص داخلی فرانسه مدیون آنها است و از این مدرک در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۶۶۸ میلیارد دالر عاید بدست آورده است. در این کشور نزدیک به ۲۰ هزار هتل و ۳۹۰۰ موزیم موجود است و موزیم لوور و ورسای به تنهایی سالانه توجه بیش از ۱۲ میلیون سیاح را به خود جلب نموده و بیش از ۶/۵ میلیون نفر هر سال علاقه دارند تا از برج ایفل دیدن کنند.

آلمان: آلمان بزرگترین اقتصاد اروپا از بنیانگذاران اتحادیه اروپا و حوزه یورو است. جایگاه اقتصادی این کشور در جهان بعد از انقلاب صنعتی و همزمان با تشکیل آن مطرح شد و تا کنون به عنوان یک کشور پیشرو و نوآور و همچنین

جی هشت (G8) متشکل از هشت کشور صنعتی جهان است. فرانسه، آلمان، انگلستان، ایتالیا، جاپان، کانادا، روسیه و ایالات متحده امریکا شامل این گروه می باشند. در ابتداء، این گروه با اشتراک کشورهای صنعتی در پی بحران نفتی در سال ۱۹۷۳ ایجاد شد و اکنون حدود ۶۵ درصد اقتصاد جهان را در دست دارند. ریاست این گروه دوره ئی بوده و به شکل دوره ای هر سال یکی از اعضا، ریاست آنرا بعهده می گیرد.

این گروه در نشست های خود روی مسایلی چون تجارت بین المللی، حقوق بشر، محیط زیست، روابط با کشورهای در حال توسعه، کنترل تسلیحات و غیره مسایل بزرگ اقتصادی بحث و تبادل نظر می نمایند.

در اینجا بطور فشرده اقتصاد این کشورها را به بحث می گیریم:

فرانسه: فرانسه، پنجمین اقتصاد جهان است و تولید ناخالص داخلی این کشور طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ به اندازه ۲,۴۲۱.۶۸ میلیارد دالر ثبت گردیده است. واردات و صادرات این کشور بالترتیب ۶.۷ درصد و ۳.۹ درصد، انفلاسیون آن ۰.۲ درصد و نرخ بیکاری در این کشور ۹.۹ درصد ثبت گردیده است. خدمات با بیش از ۷۰ درصد سهم،

۰.۴ درصد و نرخ بیکاری در این کشور ۶.۱ درصد ثبت شده است. آلمان تولیدات و محصولات زیادی دارد که در اینجا از ده محصول اول صادراتی این کشور نام می‌بریم: موترهای تیز رفتار، ماشین‌آلات، محصولات شیمیایی، محصولات الکترونیکی، تجهیزات الکتریکی، ادویه جات، تجهیزات حمل و نقل، فلزات و محصولات خوراکی و پلاستیک.

در مجموع ۵۰ درصد انرژی آلمان از ذغال سنگ بدست می‌آید که انرژی هسته‌ای، گاز، انرژی باد، انرژی آفتابی و نیروگاه‌های آبی در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. در حال حاضر ۲۷ درصد نیروی برق مصرفی در آلمان از انرژی‌های تجدید پذیر تولید می‌شود.

انگلستان: تولید ناخالص داخلی این کشور طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ به اندازه ۲,۸۴۸.۷۶ میلیارد دالر ثبت گردیده است. به همین ترتیب واردات ۵ فیصد، صادرات ۲.۷ فیصد، انفلاسیون ۰.۴ فیصد و نرخ بیکاری این کشور ۴.۹ درصد گزارش داده شده است. تولید ناخالص ملی انگلستان، ۹۳/۲۷۷ میلیارد دالر و درآمد سرانه اش ۹۷۲,۴ دالر بوده که ۳۲ درصد آن از صنایع، ۳ درصد از زراعت، ۱۲ درصد از معادن، ۹ درصد از حمل و نقل و ارتباطات و ۴۲ درصد از تجارت و خدمات حاصل می‌گردد. مصارف تعلیم و تربیه این کشور بر ۲/۶ درصد تولید ناخالص ملی بالغ می‌گردد. باید گفت که

نرخ سالانه رشد تولید ناخالص ملی انگلستان حدود ۶/۱ درصد است. از جمله مهمترین صنایع این کشور را میتوان به آهن و فولاد، وسایل انجینیری، زراعتی، ساختمانی، سرک سازی، ماشین و طیاره سازی، منسوجات، شیمیایی و تولیدات غذایی و نظامی اشاره نمود. نخستین نیروگاه برق اتمی در جهان، برای اولین بار در این کشور به کار آغاز نمود و در حال حاضر بخشی از برق این کشور توسط این نیروگاه ها تأمین می گردد.

ایتالیا: جایگاه چهارمین اقتصاد بزرگ اروپا به ایتالیا اختصاص یافته است که در عین زمان اقتصاد هشتم جهان از لحاظ تولید ناخالص داخلی محسوب می شود. از اوایل سال ۱۹۹۰ و به دنبال اتخاذ خصوصی سازی مؤسسات دولتی و گسترش بخش خصوصی در ایتالیا، مؤسسات مالی گسترش چشمگیری داشته

اند. ایتالیا یک کشور پیشرفته آزاد با اقتصاد نوین است که دارای امکانات بسیار زیادی برای سیاحان می‌باشد. عواید ناشی از توریسم (سیاحت) در این کشور طی سال ۲۰۱۶ به ۴۵,۵۴۷.۰۰ میلیارد دالر میرسید. هرچند کار و فعالیت در بخش سیاحت در ایتالیا بنابر موجودیت قوانین دست و پاگیر، بسیار دشوار می باشد، اما سیاحت بخش بسیار مهم از اقتصاد ایتالیا را به خود اختصاص می‌دهد.

عوامل مؤثر در صنعت سیاحت ایتالیا عبارت از کوه‌ها، مناطق ساحلی و فرهنگ ایتالیا می‌باشد. اقتصاد ایتالیا در سه ماه دوم سال ۲۰۱۶ رشد نداشت و نسبت به سه ماه قبل از آن تغییری نکرده است. تولید ناخالص داخلی ایتالیا طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ به ۱,۸۱۴.۷۶ میلیارد دالر ثبت گردیده است. صادرات ۰.۹ درصد،

واردات ۰.۸ درصد، نرخ بیکاری ۱۱.۶ درصد و انفلاسیون ۰.۳- درصد ثبت شده اند.

جاپان: جاپان با تولید ناخالص داخلی ۴,۱۲۳.۲۶ میلیارد دلار در ربع دوم سال ۲۰۱۶، سومین قدرت اقتصادی جهان بعد از امریکا و چین است و در آسیا نیز رتبه دوم را از این لحاظ داراست. انفلاسیون ۰.۴- فیصد و نرخ بیکاری در این کشور ۳ درصد ثبت شده است. این کشور با همکاری دولت در بخش صنعت و نیز سرمایه گذاری گسترده در تکنالوژی مڈرن، به عنوان یکی از پیشگامان عمده در صنعت و تکنالوژی جهان بشمار میرود. صادرات بخش عمده ای از عواید اقتصادی جاپان را تشکیل می دهد و امریکا با ۲۲۷ درصد، چین با ۱۳۱ درصد و کوریای جنوبی با ۷۸ درصد سهم عمده ترین شرکای تجاری این کشور هستند. در بخش صنایع، جاپان به عنوان یکی از پیشرفته ترین کشورها در زمینه تولید موثرهای تیز رفتار، تجهیزات الکترونیکی، ماشین آلات، فولاد و فلزات غیر آهنی، کشتی سازی، صنایع شیمیایی و نساجی و نیز صنایع غذایی به حساب می آید. این کشور دارای چندین شرکت بین المللی با مارک های معتبری مثل تویوتا، هوندا، سونی، نیشان، سیتی زن میباشد.

کانادا: کانادا یکی از کشورهای عضو گروه هشت و سازمان همکاری اقتصادی و توسعه می باشد. این کشور با تولید

ناخالص داخلی ۱,۵۵۰.۵۴ میلیارد دلار، نرخ بیکاری ۷ فیصد و انفلاسیون ۱.۶ فیصدی طی ربع دوم سال ۲۰۱۶، به درجه یازدهم بزرگترین اقتصادهای جهان قرار دارد. این کشور دارای منابع معدنی غنی، صنایع پیشرفته مانند موتر سازی، صنایع شیمیایی و نفت، صنایع غذایی، چوب و کاغذ، صنایع معدنی و فلزی و محصولات بیشتر زراعتی است.

این کشور از نظر صنعت و تکنالوژی، کشوری پیشرفته است که سیستم اقتصادی آن به شدت به خصوص در بخش تجاری و داد و ستد به ایالات متحده امریکا وابسته است، به نحوی که باعث شده این کشور رابطه اقتصادی پیچیده و دراز مدتی را با این کشور داشته باشد. وابستگی این کشور به بخش منابع طبیعی گرانبهایش نیز بسیار زیاد می باشد.

روسیه: قبل از سال ۲۰۰۰ وضعیت اقتصادی مردم روسیه چندان مطلوب نبود از آن به بعد در بخش های مختلف بخصوص در صنعت نفت و گاز همچنان در بخش صنایع دفاعی و تسلیحاتی سرمایه گذاری زیادی صورت گرفت. اقتصاد این کشور اندکی بهبود یافته و تاحدی از میزان بیکاری آن نیز کاسته شده است و سطح زندگی مردم از لحاظ اقتصادی نیز نسبتاً بالا رفته است. طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ تولید ناخالص داخلی این کشور به ۰.۶- فیصد، انفلاسیون ۷.۴ فیصد و نرخ بیکاری ۵.۶ فیصد به ثبت رسیده است.

امریکا: تولید ناخالص داخلی امریکا طی ربع دوم سال ۲۰۱۶ به ۱۷,۹۴۷ میلیارد دلار ثبت گردیده که طی سه ماه نخست سالجاری به اندازه ۲.۵ درصد افزایش را نیز به همراه داشت. این در حالیکست که این رشد در سه ماه قبل از آن تنها ۰.۴ فیصد بوده است. با این حال در این کشور انفلاسیون ۱.۱ درصد و نرخ بیکاری آن ۴.۹ ثبت شده است.

به گفته تحلیل گران اقتصادی میزان مصرف خانواده ها که ۷۰ درصد رشد اقتصادی امریکا را تشکیل می دهد، نیز شاهد رشد قابل توجهی بوده است، اما این افزایش مصرف شامل کالاهای امریکایی نمی شد.

هرچند که دستمزد امریکایی ها ۵.۳ فیصد کاهش یافته بود، اما میزان مصرف خانواده های امریکایی در سه ماه زمستان با ۳.۲ درصد افزایش، بالاترین میزان را از سال ۲۰۱۰ تجربه کرد. □

منابع:

1. Bloomberg software
2. <http://www.fardanews.com>
3. <http://fa.euronews.com>
4. <http://donya-e-eqtesad.com>
5. <https://fa.wikipedia.org/wiki>
6. <http://www.vivannews.com>
7. <http://study1000.com>

د افغانستان ختیځ ولایتونه، پانګې اچونې لپاره مناسب چاپیریال لري

تاج محمد تمکین

د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

بې مناسب ماحول رامنځته کړی دی. د دې فابریکې مالکینو په میلیونونه افغانۍ پانګه اچونه کړې چې موخه یې د ګټې

ورکړي.

په ننگرهار کې ګڼ شمیر فابریکې شتون لري، لکه د خوراکي موادو فابریکې، د راشکو بابا د بخار دیګونو فابریکه چې د افغانستان په کچه شهرت لري، د پی وي سي پایپونو فابریکې، د شهدو د مچيو د روزنې اتحادیې، ختیځ لبنیاتو فابریکه چې د لبنیاتو په برخه کې د افغانستان په کچه مشهوره ده، د چرګانو د روزولو اتحادیې، د رخت جوړونې کوچنۍ فابریکې او همدا شان په لسګونه ګڼ شمیر نورې فابریکې چې په تولیدي برخه کې خپل فعالیت کوي او د کاروبار لپاره

ختیځ ولایتونه (ننگرهار، کونړ، لغمان او نورستان) د افغانستان په جغرافیه کې د خپل اهمیت لرونکي ولایتونه دي. دا ولایتونه نه یوازې دا چې د تاریخي او ستراتیژیکي له پلوه ډیر اهمیت لري، بلکې د افغانستان ختیځه دروازه ګڼل کیږي او د اقتصادي پلوه هم خورا اهمیت لرونکي ولایتونه دي. په ختیځ کې بالخصوص په ننگرهار کې د پانګې اچونې لپاره مناسب ماحول موجود دی، خو په دې شرط چې حکومت هم ورته لازمي تشویقي آسانتیاوې رامنځته کړي او هغوی ته د امنیت له پلوه هم ډاډ

ترڅنگ په مناسبه بیه او همدا شان نورماله او آسانه شرایطو خپلو هېوادوالو ته د تولیدي توکو وړاندې کول دي او دا تولیدات د دې لامل کیږي چې تر کافي حده پورې د وارداتو ځای ونیسي او خلک د خپل هېواد تولید نه استفاده وکړي. د دې ترڅنگ د سیاحت د صنعت لپاره تر کافي حده د ختیځ اړوند نورستان ولایت کې ځایونه شته او حکومت کولای شي چې که شرایط د دې صنعت لپاره مناسب کړي، نو په میلیونونه افغانۍ به په ملي عوایدو کې د سیاحت له لاری ترلاسه کولای شی. نورستان ولایت د داسې طبیعي نندارو او ښکلاګانو درلودونکی دی چې سړی پرې هوښو د سویټزرلینډ ګومان کوي. د سیاحت د صنعت د پرمختګ لپاره افغان حکومت کولای شي د دې لارې نه ملي عوایدو کې تر ډیره حده زیاتوالی راوړي. د کونړ په سیند د برښنا جوړولو هیله هغه څه دی چې ډیر وخت راهیسې یې ختیځ میشتې ولسونه غوښتنه هم کوي او د وخت اړتیا هم ده. که چیرته دغه د برښنا ډیم جوړ شي، نو ختیځو ولایتونو ته به په ارزانه بیه د کاروبار، کارخانو او پانګې اچونو لپاره برښنا برابره شي. اوسمهال په ختیځ کې ټول کارخانه داران د برښنا د نه شتون څخه سرتېکوي او وایی چې د زیات وخت لپاره د برښنا نه شتون د دې

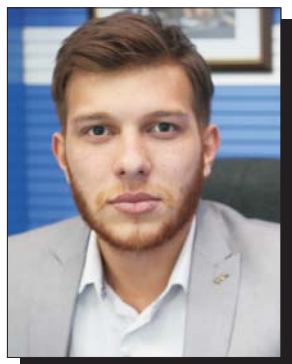
لامل ګرځي چې د دوی فعالیتونه په تېبه ودیږي او که خپل فعالیت په جنراتوري برښنا په مخ وېسي، نو د تولیداتو بېي یې لوړیږي او دوی مجبور دي چې دا زیاتوالی د خرڅلاو په بیه ورعلاوه کړي او بیا نو مشتریانو لپاره تولیدات ګران تمامیږي او بازار کی یې د اخیستلو تقاضا هم کمیږي. حکومت ته پکار دي چې دې برخه کې لازمه پاملرنه وکړي او د ختیځ میشتو پانګه اچونکو دغه جدي ستونزه حل کړي، تر څو د هېواد په مهمه برخه ختیځ کې اقتصادي فعالیتونه لا وغوړیږي. د شهدو د مچيو د روزلو او همدا شان د ماهی گیری برخه هغه برخه ده چې که لازمه پاملرنه ورته وشي نو د ختیځ څخه به یې حاصلات د افغانستان ټولو برخو ته لار شي او دغه برخه کې وارداتو ته بیا اړتیا نه لیدل کیږي. ختیځ ولایتونه مناسبه او نورماله هوا لري چې نه ډیره زیاته یخه وي او نه هم ډیره زیاته ګرمه، او دا یو بل صفت دی چې د کاروبار له پلوه یې دا سیمه د هېواد د نورو سیمو په پرتله لري. د مناسبې هوا شتون د دې لامل کیږي چې په کارخانو او فابریکو کې په مناسبو شرایطو کې د ورځې د اوږدو ساعتونو لپاره کار وشي او د تولیدي عواملو څخه د زیات وخت لپاره ګټه واخیستل شي او د تولید کچه لوړه شي. د موسم ښه والی د دې لامل

کیږي چې پانګه اچونکي تشویق کړي. د بهر څخه د راستنیدونکو افغان کډوالو د خپل بودوباش لپاره ختیځ ولایتونه خوشنول د دې ولایتو په نفوس کې د پام وړ زیاتوالی راوړي او دا هغه ځانګړتیا ده چې هر کاروباري یې غواړي. یو کاروباري غواړي چې د هغه د تولیداتو او حاصلاتو لپاره تقاضا په صعودي شکل شتون ولري او دا کار د نفوس د زیاتوالي سره نیغ په نیغه اړیکه لري، د نفوس زیاتوالی په دې مانا چې د ژوند اړتیاوې او توکو ته تقاضا هم زیاتیږي. دا هغه صفت دی چې پانګه اچونکي یې اکثر مخکې د پانګې اچونې څخه په نظر کې نیسي.

لنډه دا چې که افغان حکومت ختیځو ولایتونو ته ځانګړې پاملرنه وکړي او د پانګې اچونې لپاره ورته لازم شرایط برابر کړي، نو شک نشته چې د هېواد د ملي عاید کچه به تر ډیره زیاته بریده زیاته شي او اقتصادي فعالیتونو غوړیدو سره د بیکارۍ او بیوزلې کچه هم کمه شي. تر هر څه د مخه د امنیت او بیا د اقتصادي تشویقي شرایطو برابرول هغه څه دي چې هر پانګوال یې د خپل ځان او پانګې د خونديتوب لپاره غواړي. ■

تاریخچه و چگونگی فعالیت بازار فارکس

تهیه کننده: عبدالمبین رشیدی

کارمند آمریت منابع بشری د افغانستان بانک

تمام کشورهای دارای اقتصاد خوب و

بازار فارکس و توسعه آن داشته است که

عبارت از ایجاد سیستم پایه استاندارد طلا

(Gold Standard) و سیستم برتون و دز

(Breton Woods) می باشند.

سیستم های پایه استاندارد طلا و برتون

ودز

سیستم پایه استاندارد طلا در سال ۱۸۷۵

میلادی ایجاد شد. ایده اصلی ایجاد سیستم

متذکره این بود که دولت ها توسط طلا

یکی از ارزها را حمایت و تضمین کنند.

مبادله ارز برای تجارت خارجی و انجام

کسب و کار یک امر مهم بشمار میرود.

اینکه بازار مبادله ارزی چگونه کار

می کند؟ برای بسیاری از افراد جالب

است. برای درک دقیق و صحیح از اساس

و میکانیزم بازار فارکس، لازم است تا

ابتداء نگاهی به تاریخچه پیدایش و

وضعیت کنونی آن داشته باشیم.

تاریخچه بازار فارکس

دو رویداد تاریخی نقش کلیدی در ایجاد

مهم یک سیستم استندردی را وضع کردند که براساس آن یک ارز می‌تواند به ازای مقدار ثابتی از طلا مبادله شود. به این ترتیب، به منظور تعیین ارزش یک ارز در برابر ارز دیگر لازم بود که نسبت مقدار طلای مورد نیاز برای خرید آن ارز را به دست آورند و در نتیجه نرخ مبادله ای تعیین می‌شد که این اولین ابزار استندرد مبادله ارز در تاریخ است. سپس جنگ جهانی اول به این سیستم پایان داد، زیرا کشورها به دنبال سیاست های پولی ای بودند که مقید به سیستم نرخ مبادله ای ثابت در سیستم پایه استندرد طلا نباشند.

در این میان موضوع ایجاد یک سیستم پولی جایگزین به عوض سیستم پایه استندرد طلا، باعث شد تا ۷۰۰ تن نماینده از متفقین در جولای سال ۱۹۴۴ در شهر "برتون وودز" نیو همپشایر، ایالات متحده) گرد هم آیند تا قراردادی را برای ایجاد یک سیستم جدید ارتباطات پولی منعقد نمایند. قراردادی که منجر به ایجاد سیستمی شد که به سیستم مدیریت پولی بین‌المللی برتون وودز مشهور گردید. ایجاد این سیستم باعث شکل گیری نرخ های مبادلاتی ثابت شد، زیرا ایالات متحده ارزش دالر به ازای هر اونس طلا را ۳۵ دالر تعیین کرد و دیگر کشورها نیز ارزهای شان را به دالر تثبیت کردند. به

این ترتیب دالر امریکا تبدیل به یک ارز ذخیره اصلی و تنها ارزی که توسط طلا پشتیبانی می شود، گردید. هر چند در سال ۱۹۷۰ میزان ذخایر طلای ایالات متحده به قدری کم بود که خزانه‌داری آن کشور نمی توانست با آن، ذخایری که توسط بانک های مرکزی خارجی نگهداری می شوند را پوشش دهد.

ایالات متحده در سال ۱۹۷۱ اعلام کرد که دیگر اقدام به تبدیل طلا به ازای دالر که بانک های مرکزی خارجی ذخیره کرده اند نمی کند که اینجا پایان کار سیستم برتون وودز و آغاز سیستم معاملات فارکس بود.

بازار فارکس چیست؟

بازار مبادلات ارز خارجی که فارکس نامیده می شود، یک بازار جهانی است که در آن ارزها معامله می شود. تاکنون هیچ بازار متمرکزی که در آن معاملات انجام شود، وجود ندارد، بلکه معاملات فارکس بطور فرا بورس الکترونیکی (OTC) انجام می شوند و معنای آن این است که تمام معاملات از طریق کمپیوتر توسط معامله گران و دیگر فعالان بازار در سرتاسر جهان صورت می گیرد.

بازار مبادلات ارز بزرگترین بازار مالی در جهان است که به طور اوسط گردش مالی روزانه در آن به شکل مستمر در حال

افزایش است. گردش مالی روزانه معاملات در جهان ۴ تریلیون دالر تخمین زده می شود که ۸۰ درصد آن مربوط به معاملات ریسکی به منظور کسب فایده از معامله تفاوت های نرخ مبادله ای است. به این مفهوم که نقدینگی بازار، مجموع حجم خرید و فروش در یک دوره زمانی مشخص، بسیار بالا است.

نحوه معامله در بازار فارکس

معامله ای که در بازار مبادلات ارزی صورت می گیرد؛ شامل خرید یک ارز و فروش ارز دیگر می شود. به این معنی که ارزش یک ارز مرتبط با ارز دیگر است و توسط مقایسه آن دو ارز با هم تعیین می شود. معامله فارکس از منظر یک معامله گر خرد، حدس مقدار یک ارز در برابر ارز دیگر است.

هر جفت ارز به عنوان یک واحد مستقل متشکل از "ارز پایه" (اولین ارز) و "ارز متضاد (یا مظنه)" (دومین ارز) می باشد که می توان آن را خرید یا فروخت که این موضوع نشاندهنده اینست که چه مقدار ارز متضاد برای خرید یک واحد ارز پایه نیاز است. بنابراین، در جفت ارز EUR/USD، ارز EUR را ارز پایه و USD را ارز مظنه می نامند. اگر انتظار داشته باشید که قیمت یورو در برابر قیمت دالر امریکا افزایش می یابد، در آن صورت می توانید

جفت ارز EUR/USD را بخريد. خريد يك جفت ارز به معنای خريد ارز پايه (در اینجا ارز پايه EUR و فروش ارز متضاد در اینجا USD است). بنابراین قاعدتاً شما جفت ارز EUR/USD را در قيمت پايين تر می خريد و سپس آن را در قيمت بالا می فروشيد و در نتيجه فايده می كنيد. اگر انتظار داريد كه قيمت يورو در برابر دالر كاهش پيدا كند، در آن صورت می توانيد اين جفت ارز را بفروشيد يعنی يورو را می فروشيد و همزمان دالر امريكا را می خريد.

در اين نوع معاملات همواره خطر نيز وجود دارد، زيرا انتظار داريد كه قيمت يورو در برابر دالر افزايش يابد و به همين دليل اقدام به خريد يورو در برابر دالر می كنيد، اما بر خلاف انتظار شما قيمت دالر افزايش می يابد كه در آن صورت زيان می كنيد. بنابراین در كنار كسب فايده بايد خطرات آن را نيز در نظر داشته باشيد.

ساعات بازار فاركس

بازار مبادلات ارز يگانه بازاری است كه هفته پنج روز بطور ۲۴ ساعت فعال است و قيمت ها دائماً در حال تغيير می باشند. ارزها در بزرگترين بورس های سهام و بازارهای سرتاسر جهان چون زوريخ، هانگ كانگ، نيويارك، توكيو، فرانكفورت، لندن، سيدني و پاریس معامله

می شوند. اين به آن معنا است كه اين بازار در ساعات کاری تمام كشورها فعال است. هرگاه بازار در ايالات متحده بسته شود، روز کاری در توكيو و هانگ كانگ شروع می شود.

انعطاف زمان، كار را برای معامله گرانی كه برنامه کاری پرمشغله ای دارند، راحت می كند. لازم نيست كه آنها نگران ساعات باز و بسته شدن بازار باشند و آزادند در هر ساعتی كه برای شان راحت بود، معاملات خويش را انجام دهند.

فعالان بازار فاركس

بازار مبادلات ارز از فعالان متفاوتی تشكيل شده است كه بازيگران بازار فاركس نيز ناميده می شوند و با انگيزه های كاملاً متفاوت در بازار به معامله می پردازند. اين به آن معنا است كه حضور در معاملات بازار فاركس فقط برای اهداف سفته بازی نيست. هر كدام از فعالان نقش خود را در بازار ايفاء می كنند كه تماميت و ثبات آن را فراهم می كنند.

بازيگران اصلی اين بازار عبارتند از:

- دولت ها و بانک های مرکزی
- شركت ها و بانک های تجارتي
- صندوق های تأمين سرمايه
- شركت های وساطت كننده
- سرمايه گذاران

• معامله گران خرد فاركس

سفته بازان

معامله گران فاركس

اصلی ترين معامله گران بازار، بانک های بازرگانی هستند كه در حال اجرای سفارشات صادر كنندگان، وارد كنندگان، موسسات سرمايه گذاری، موسسات سرمايه گذاری بيمه و بازنشستگی، پوشش دهندگان ريسك و افراد سرمايه گذار می باشند. بانک های بازرگانی همچنين طبق نرخ ها و نرخ بهره خودشان اقدام به انجام معامله می كنند. درآمد روزانه بانک های بزرگ معمولاً اغلب از مرز چندين هزار ميليون دلار آمريكا تجاوز می كند و بسياری از اين بانک ها در حال كسب سود از انجام معاملات ريسکی هستند.

كارگزاران نيز نقش مهم پيمانكاری را بين تعداد زيادی از بانک ها، شركت های سرمايه گذاری، كارگزاران بورس آتی، مراكز معاملاتی و غيره ايفا می كنند.

بانك های بازرگانی و كارگزاران در قيمتی كه بقيه در حال معامله هستند اقدام به خريد و فروش نمی كنند بلكه در حال معامله با قيمت های خودشان هستند به اين ترتيب نقش به سزایی در تعيين قيمت ها و جهت دهی به آنها دارند. ما آنها را بازارساز می ناميم. (market makers).

اصلی ترین معامله گران این بازار، بانک های تجارتی هستند که در حال اجرای سفارشات صادرکنندگان، وارد کنندگان، مؤسسات سرمایه گذاری، مؤسسات سرمایه گذاری بیمه و تقاعد، پوشش دهندگان ریسک و افراد سرمایه گذار می باشند. بانک های تجارتی همچنین طبق نرخ ها و نرخ بهره خود اقدام به انجام معامله می کنند. درآمد روزانه بانک های بزرگ اغلب از مرز چندین هزار میلیون دلار امریکای تجاوز میکند و بسیاری از این بانک ها در حال کسب فایده از انجام معاملات ریسکی هستند.

وساطت کنندگان نیز نقش مهم پیمانکاری را بین تعداد زیادی از بانک ها، شرکت های سرمایه گذاری، کارگزاران بورس آتی، مراکز معاملاتی و غیره ایفاء می کنند.

بانک های تجارتی و کارگزاران در قیمتی که بقیه در حال معامله هستند، اقدام به خرید و فروش نمی کنند، بلکه در حال معامله با قیمت های خودشان هستند به این ترتیب نقش به سزایی در تعیین قیمت ها و جهت دهی به آنها دارند که ما آنها را بازارساز (market-makers) می نامیم.

دیگر معامله گران در فارکس بر خلاف بازارسازی که در بالا معرفی شدند، نمی توانند نقش مؤثری در بازار ایفاء کنند و

در برابر بازارسازان حالت منفعل به خود می گیرند! به همین دلیل توانایی تحمیل قیمت خود به بازار را ندارند و از قیمتی تبعیت می کنند که بازارسازان ارائه می دهند. این دسته، معامله گران منفعل نامیده می شوند که بطور معمول به دنبال اهداف زیر هستند: انجام پرداخت های قراردادهای وارداتی و صادراتی، سرمایه گذاری در خارج از کشور و یا ایجاد شعبات خارجی، ایجاد سرمایه گذاری مشترک، توریزم، معاملات اعتباری پر ریسک، معاملات پوشش دهنده ضرر ارزهای خارجی و غیره.

فهرست شرکت کنندگان در بازار فارکس گواه این مدعاست که این بازار با وسعت زیاد که دارد برای مقاصد تجاری بزرگ و دستیابی به اهداف کاملاً جدی مورد استفاده قرار می گیرد. تغییر در نرخ ارز می تواند روی صادرکنندگان یا واردکنندگان تأثیر بگذارد، همچنین دیگر مشاغل تجاری در حال متحمل شدن ضررهای هنگفت هستند که آنها را مجبور می کند از ابزارهای متنوع پوشش دهنده ضرر مانند معاملات پیش فروش (سلف)، معاملات اختیاری (آپشن)، معاملات آتی و دیگر روش ها استفاده کنند.

معامله گران فارکس را می توان به چندین گروه تقسیم کرد که در ذیل به آنها اشاره

می گردد.

بانک های مرکزی

وظیفه اصلی بانک های مرکزی تنظیم نرخ تبدیل در فارکس است تا بتوانند از نوسان ناگهانی نرخ های ارزهای کشورهایشان جلوگیری کنند، به این ترتیب قادر خواهند بود جلوی بحران های اقتصادی را بگیرند و توازن بی ن صادرات و واردات را حفظ کنند. بانک های مرکزی تأثیری مستقیمی روی بازار ارز دارند. نقش آنها می تواند مستقیم (به شکل مداخله ارزی) و یا غیرمستقیم (از طریق تنظیم عرضه ارز و نرخ بهره) باشد. بانک های مرکزی ممکن است به طور مستقل و به منظور تأثیر گذاری روی ارز ملی خودشان وارد بازار شوند و یا اینکه همراه با بانک های مرکزی دیگر به منظور انجام یک سیاست پولی مشترک در بازار بین المللی و یا سرمایه گذاری های مشترک وارد بازار شوند.

وظیفه اصلی بانک های مرکزی در بازار فارکس تنظیم نرخ تبدیل در این بازار است تا بتوانند از نوسان ناگهانی نرخ ارز کشورهایشان جلوگیری کنند. به این ترتیب قادر خواهند بود تا جلو بحران های اقتصادی را بگیرند و توازن بین صادرات و واردات را حفظ کنند. بانک های مرکزی تأثیر مستقیمی روی بازار ارز

دارند. نقش آنها می تواند مستقیم (به شکل مداخله ارزی) و یا غیرمستقیم (از طریق تنظیم عرضه ارز و نرخ بهره) باشد. بانک های مرکزی ممکن به طور مستقل و به منظور تأثیر گذاری روی ارز ملی خودشان وارد بازار شوند و یا اینکه همراه با بانک های مرکزی دیگر به منظور انجام یک سیاست پولی مشترک در بازار بین المللی و یا سرمایه گذاری های مشترک وارد بازار شوند.

بانک های مرکزی معمولاً با هدف کسب فایده وارد فارکس نمی شوند، بلکه سعی دارند نرخ برابری ارز ملی شان را تثبیت و یا تصحیح کنند، زیرا این موضوع نقش تأثیر گذاری در اقتصاد کشورشان ایفاء می کند. نمی توان «صرفاً خریدهای بزرگ» و یا «صرفاً فروش های بزرگ» در بازار را به بانک های مرکزی نسبت داد؛ بلکه آنها بسته به چالش های خاصی که با آن مواجه هستند، می توانند هر دو تأثیر را روی بازار بگذارند. امکان دارد بانک های مرکزی از طریق بانک های تجاری وارد بازار شوند. اگرچه در این گونه موارد هدف شان کسب فایده نیست، اما درگیر فعالیت های بدون فایده هم نمی شوند. به همین دلیل مداخله بانک های مرکزی معمولاً همزمان از طریق بانک های تجاری صورت می گیرد. بانک های

مرکزی کشورهای مختلف گاهی اوقات به منظور مداخله های هماهنگ دست به اقدامات مشترک می زنند. بانک های مرکزی ای که بیشترین تأثیر را روی بازار جهانی ارز دارند عبارت از: بانک مرکزی ایالات متحده (فدرال ریزرف ایالات متحده)، بانک مرکزی اتحادیه اروپا، بانک مرکزی انگلستان و بانک مرکزی جاپان می باشند.

بانک های تجاری

بانک های تجاری بیشترین معاملات را در فارکس انجام می دهند. دیگر شرکت کنندگان در فارکس از طریق افتتاح حساب در بانک های تجاری اقدام به انجام عملیات تبدیل و سپرده برای اخذ اعتبار می کنند. بانک ها تقاضای بازار برای تبدیل ارز و افزایش سرمایه یا سرمایه گذاری را (از طریق معاملات با مشتریها) جمع آوری می کنند تا بتوانند آنها را در بانک های تجاری به جریان بیاورند. بانک ها به غیر از انجام معامله طبق درخواست مشتری ها، ممکن است به طور مستقل و با هزینه خودشان اقدام به معامله کنند. فارکس در پایان روز، تبدیل به بازار معاملات بین بانکی می شود به همین دلیل وقتی از حرکت تغییر نرخ برابری یا نرخ های بهره صحبت می کنیم به بازار تبادل ارز بین بانکی فکر می کنیم.

بازارهای بین المللی تبادل ارز اکثراً تحت تأثیر بانک های بین المللی بزرگی هستند که حجم معاملات روزانه شان به هزاران میلیون دلار می رسد.

بانک های تجاری بیشترین معاملات را در فارکس انجام می دهند. دیگر شرکت کنندگان در فارکس از طریق افتتاح حساب در بانک های تجاری اقدام به انجام عملیات تبدیل و سپرده برای اخذ اعتبار می کنند. بانک ها تقاضای بازار برای تبدیل ارز و افزایش سرمایه یا سرمایه گذاری را (از طریق معاملات با مشتریها) جمع آوری می کنند تا بتوانند آنها را در بانک های تجاری به جریان بیاورند. بانک ها به غیر از انجام معامله طبق درخواست مشتری ها، ممکن به طور مستقل و با هزینه خودشان اقدام به معامله کنند. فارکس در پایان روز، تبدیل به بازار معاملات بین بانکی می شود به همین دلیل وقتی از حرکت تغییر نرخ برابری یا نرخ های بهره صحبت می کنیم به بازار تبادل ارز بین بانکی فکر می کنیم.

این بانک ها عبارت از دویچه بانک، بانک بارکلیز، یونیون بانک سوئیس،

سیتی بانک، چیس مَهْتَن بانک ، بانک استندرد چارترد و دیگر بانک‌ها می‌باشند. تفاوت اصلی این بانک‌ها با یکدیگر حجم معاملات شان است که مدام نرخ برابری ارزها را تغییر می دهد. معامله گران بزرگ هم می توانند در نقش «خریداران بزرگ» و هم در نقش «فروشنندگان بزرگ» ظاهر شوند. خریداران کسانی هستند که به افزایش ارزش ارز علاقمند هستند. فروشندگان کسانی اند که به کاهش ارزش ارز علاقه دارند. بازار در تعادل دایمی بین خریداران و فروشندگان به سر می برد به همین دلیل نرخ برابری ارزها در محدوده هایی معین در نوسان است. البته در مواقعی که یکی از این دو گروه "غالب شود" نوسان نرخ‌های تبدیل ارزها به یکدیگر در مسیری خاص شدیدتر می شود.

شرکت‌هایی که در معاملات بین‌المللی حضور دارند، دایماً تقاضای خرید ارز (وارد کنندگان) یا تقاضای فروش ارز (صادر کنندگان) دارند. همچنین این شرکت‌ها اقدام به سپرده گذاری و یا جذب سرمایه‌ها در قالب سپرده‌های کوتاه مدت نیز می‌کنند. این دسته از معامله گران در فارکس، دسترسی مستقیم به بازار دارند و مبادلاتشان را انجام می دهند و از طریق بانک‌های تجارتي نسبت به

سپرده گذاری نقل و انتقالاتشان اقدام می کنند.

شرکت های سرمایه گذاری بین‌المللی این مؤسسات و شرکت‌ها که نمایندگی شرکت‌های سرمایه گذاری بین‌المللی مختلف را دارند، مدیریت سرمایه در بخش اوراق بهادار و سهام دولتی و شرکتی در کشورهای مختلف در قالب سبدهای خرید متنوع متشکل از سرمایه گذاری در حیطه های مختلف را انجام می دهند. به این شرکت‌ها در مکالمات محاوره ای معامله گران انگلیسی زبان "فاندز" اطلاق می شود. مشهورترین شرکت سرمایه گذاری، شرکت "کوآنوم" متعلق به "جورج سوروس" است که در حال اجرای موفق معاملات ریسکی ارز است. شرکت سرمایه گذاری "دیم ویتز" نیز جزوی همین دسته شرکت‌ها است. شرکت های بین‌المللی مهم در زمینه سرمایه گذاری های صنعتی خارجی، ایجاد شرکت های تابعه، سرمایه گذاری های مشترک و امور مشابه فعالیت دارند.

صرافی

در برخی از کشورها که اقتصادشان در حال تغییر به سمت اقتصاد بازار است، صرافی‌هایی وجود دارند که کارشان تبدیل ارز برای مشاغل و تنظیم نرخ های

بازار تبدیل ارز است. دولت معمولاً در این کشورها به شدت در تنظیم نرخ برابری ارزها تأثیرگذار است و در حال سودآوری از حضور خریداران و فروشندگان در بازار مبادلات ارزی می باشد.

افراد معمولی

مردم عادی ای که حجم زیادی از مبادلات غیرتجاری را در قالب توریزم، انتقال دستمزد، حقوق تقاعد، حقوق امتیاز و خرید و فروش پول نقد انجام می دهند با ایجاد سیستم معاملات اعتباری، این امکان برای افراد معمولی هم فراهم شده است تا بتوانند به منظور کسب فایده، سرمایه های بلااستفاده شان را در بازار فارکس به جریان بیندازند. □

ادامه دارد....

د افغانستان بانک

افغانستان واحد، پول واحد!

واحد پول افغانی، هویت، اقتدار و افتخار ماست!

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال دهم، شماره ۱۱۲، میزان ۱۳۹۵

ګرانو هېوادوالو! د افغانۍ بانکنوټونو په ساتلو کې جدي پاملرنه وکړئ